

# Årsredovisning 2024



Kungsör

## Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Föregående år skrev jag att vi stod för stora utmaningar. Dessa har inte blivit mindre under 2024. Vi vet att det oroliga världsläget har blivit ännu mera oroligt med konflikter på flera håll.

Vi fick ett resultat gällande vår budget på ett överskott om 13,2 miljoner kronor och under rådande omständigheter så skall vi vara tillfreds med det.

En glädjande sak är även att styrräntan har sänkts och jag är övertygad om att bostadsmarknaden kommer att sätta fart i och med detta.

Under året har Kommunen köpt fastigheten Kungsudden och vi har under året börjat investera i Klämsbo Ridanläggning. Vi har investerat i en ny gång och cykelbana mellan Torpa och in mot Kungsör. Vi har startat upp en styrgrupp för nytt äldrecenter och en utredning som skall vara klar för presentation i mars 2025.

Kungsör klättrade åter igen på Svenskt Näringslivs undersökning om företagsklimat och ligger nu på 16:e plats i Sverige. Ett teamarbete tillsammans med våra företag.

Avslutningsvis vill jag bara skicka en hälsning till alla och tacka alla medarbetare som utför ett bra arbete och jobbar för Kungsörs bästa.



Mikael Peterson

Kommunstyrelsens ordförande

# Förvaltningsberättelse







## Sammanfattning

Under året har mycket hänt i Kungsörs kommunkoncern. Exempel på sådana aktiviteter är

- utökad och stärkt samverkan mellan skola, socialtjänst, Polisen och fritidsverksamheten (SSPF),
- förvaltningarnas inriktning om att på sikt bli Sverige bästa skolkommun,
- omställningen till Nära vård,
- kommunstyrelsens beslut om subventionerade busskort till ungdomar under sommarmånaderna,
- inrättandet av en ny mötesplats i Valskog,
- inrättandet av ett nytt anhörigcafé på Misteln,
- ett nytt mountainbikespår på åsen i Kungörs,
- *Summercamp* i samverkan mellan Kungsörs kommun, föreningslivet, Sparbanken Västra Mälardalen och Riksidrottsförbundet SISU,
- kommunen har förvärvat Kungsudden, Norra Kungsladugården 1:21.

Utförligare beskrivningar och ännu fler väsentliga händelser finns längre i in rapporten, under rubriken *Händelser av väsentlig betydelse*.

Den sammanfattande bedömningen är att Kungsörs kommun vid årets slut har en delvis god måluppfyllelse där samtliga kommunfullmäktige mål delvis är uppfyllda förut om ett som i hög grad är uppfyllt. De finansiella målen bedöms vara uppfyllda i hög grad vid årets slut.

Kommunfullmäktigemål	Bedömning
Hållbara städer och samhällen	
God utbildning för alla	
God hälsa och välbefinnande	
Goda arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	
Hållbar konsumtion och produktion	
Finansiella mål	

Det sammanlagda resultatet i kommunkoncernen är 16 232 tkr. Kommunens resultat uppgår till 13 232 tkr.

Sverige befinner sig i lågkonjunktur och den reala skatteunderlagstillväxten är negativ 2024. Kommunfullmäktige valde att sänka det budgeterade resultatet för 2024 till en krona i överskott, när kostnaderna ökade mer än intäkterna. Budgetavvikelsen för verksamhetens resultat motsvarar 1 056 tkr och en stor budgetavvikelse för de finansiella intäkterna på 12 176 tkr förklarar resten av resultatet på sammanlagt 13 232 tkr.

## Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande har ordet .....	1
Förvaltningsberättelse .....	2
Översikt över verksamhetens utveckling .....	5
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	11
Händelser av väsentlig betydelse .....	14
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	19
Ekonomiskt läge .....	19
Befolkningsutveckling .....	20
Bostadsmarknad .....	21
Näringsliv och arbetsmarknad .....	21
Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer.....	22
Finansiell risk.....	23
Pensionsförpliktelser .....	25
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	26
Utvärdering av god ekonomisk hushållning .....	26
Måluppfyllelse, verksamhetsmål .....	26
Måluppfyllelse, finansiella mål .....	36
Avstämning avkastningskrav i ägardirektiv .....	37
Slutsatser avseende god ekonomisk hushållning .....	37
Resultat och ekonomisk ställning .....	38
Balanskravsresultat .....	41
Väsentliga personalförhållanden .....	41
Förväntad utveckling .....	46
Ljusning och utmaningar i ekonomin 2025 .....	46
Antalet äldre ökar samtidigt som antalet barn minskar på sikt.....	47
Förslag på stora förändringar i det mellankommunala utjämningsystemet .....	48
Finansiella rapporter .....	50
Resultaträkning .....	50
Balansräkning.....	51
Kassaflödesanalys.....	52
Redovisningsprinciper och noter .....	53
Räkenskapernas samband .....	67
Driftredovisning- och investeringsredovisning .....	68
Kommunens driftredovisning.....	68
Kommunens totala driftresultat .....	68
Barn- och utbildningsnämndens ekonomiska resultat .....	69

Socialnämndens ekonomiska resultat.....	70
Kommunstyrelsens ekonomiska resultat .....	70
Kommungemensamma anslag .....	71
Kommunkoncernens investeringar .....	72
Kommunens investeringar.....	74

## Översikt över verksamhetens utveckling

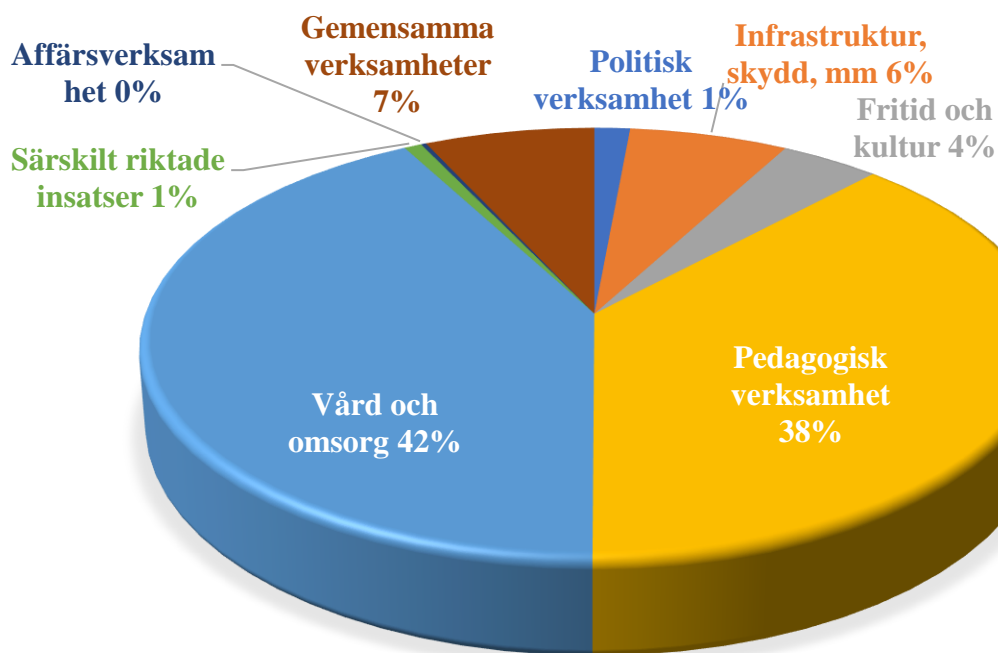
Kommunen och dess helägda bolag uppvisar en stabil ekonomi över tid. Det har inte skett några dramatiska omsvingningar 2024, trots att vi under 2024 har haft en reellt sett negativ skatteunderlagstillväxt.

<b>FEM ÅR I SAMMANDRAG</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>
(tusentals kronor)					
Folkmängd 31 dec	8 745	8 787	8 762	8 643	8 694
Kommunalskatt	22,03	22,03	22,03	22,03	22,03
Total skatt inkl landstingskatt	32,91	32,91	32,91	32,91	32,91
<b>Kommunen</b>					
Nettokostnadsandel av skatteintäkt	100,0%	97,8%	97,7%	98,5%	99,7%
Verksamhetens nettokostnader	583 006	594 888	630 229	667 822	687 161
Skatteintäktsutveckling	6,4%	4,4%	6,1%	5,0%	1,7%
Nettokostnadsutveckling	7,5%	2,0%	5,9%	6,0%	2,9%
Årets resultat	7 627	15 195	14 179	15 910	13 232
Årets resultat i förh t skatteintäkter	1,3%	2,5%	2,2%	2,3%	1,9%
Tillgångar	597 197	694 085	661 606	689 424	728 044
Tillgångar per invånare	68,290	78,990	75,509	79,767	83,741
Eget kapital	326 389	341 583	355 762	371 562	384 794
Eget kapital per inv	37,323	38,874	40,603	42,990	44,260
Soliditet	54,7%	49,2%	53,8%	53,9%	52,9%
Ansvarsförbindelser pensioner	161 504	160 036	153 603	154 659	157 368
Borgensättaganden	694 345	765 083	789 239	802 547	803 029
Ansvarsförbindelser o borgen per inv	97,867	105,283	107,606	110,749	110,467
Soliditet inkl ansvarsförb o borgen	-104,8%	-84,1%	-88,7%	-97,0%	-86,3%
<b>Kommunens helägda bolag</b>					
Kassa och bank	92 370	145 629	68 391	90 170	74 444
Årets kassaflöde	56 589	53 259	-79 227	21 779	-15 726
Anläggningstillgångar	766 348	818 182	910 552	911 585	908 060
Anläggningstillgångar per inv	87,633	93,113	103,921	105,471	104,447

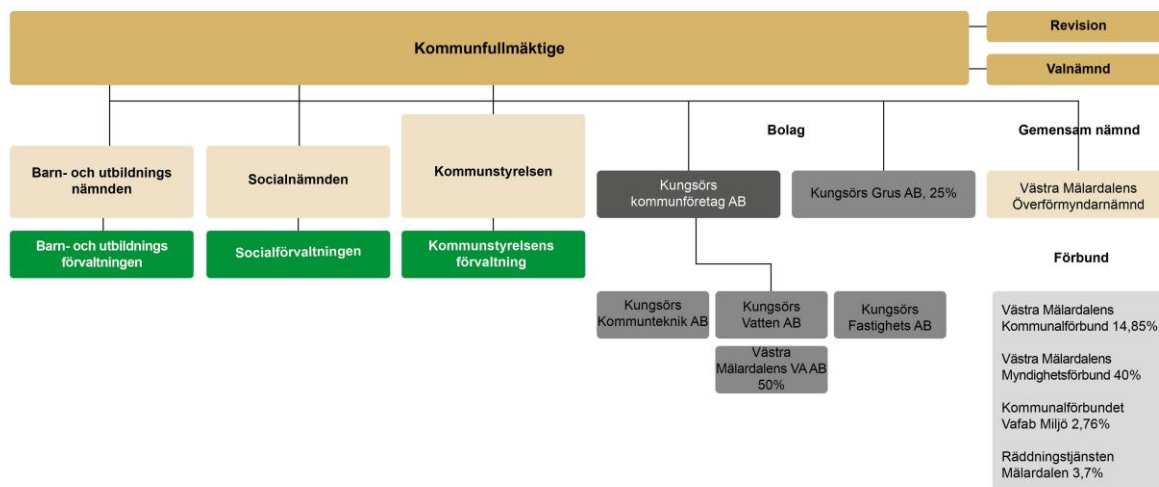
Eget kapital	95 237	99 891	109 012	106 552	107 547
Eget kapital per inv	10,890	11,368	12,441	12,328	12,370
Soliditet	10,8%	10,1%	10,8%	10,5%	10,8%
Extern låneskuld	680 830	756 330	781 330	795 858	795 858
Extern låneskuld per inv	77,854	86,074	89,173	92,081	91,541

### Verksamheternas andel av den totala nettokostnaden

Av de samlade intäkterna till kommunen används 80 procent till vård, omsorg och skola; de så kallade välfärdsverksamheterna. Andelen har ökat jämfört med föregående år då den uppgick till 78 procent.



## Den kommunala koncernen



## Översikt över kommunens organisation

I det här avsnittet presenteras de organisatoriska delar som har betydelse för kommunkoncernens resultat och ekonomiska ställning. De kommunala verksamheterna organiseras enligt bilden. I Kungsör är stor del av den kommunala verksamheten organiserad i bolagsform eller tillsammans med andra kommuner. Många administrativa stöd- och servicefunktioner är centraliserade hos kommunstyrelsen men arbetar för samtliga förvaltningar och ofta även för de helägda bolagen.

Kungsörs kommun har tre nämnder med tillhörande förvaltningar: Kommunstyrelsen, Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden. Den tekniska verksamheten och vatten- och avloppsverksamheten är bolagiserad i KKTAB (Kungsörs KommunTeknik AB) och KVAB (Kungsörs Vatten AB).

De kommunala förvaltningarna sköter den dagliga verksamheten, förbereder ärenden till nämnder och styrelser och genomför politiska beslut. Varje förvaltning och bolag har administration för samordning och service inom ansvarsområdet.

Kungsörs kommun samarbetar med andra kommuner i en rad frågor. Det finns ett myndighetsförbund tillsammans med Arboga kommun som hanterar miljö- och byggfrågor (Västra Mälardalens myndighetsförbund) och ett kommunalförbund tillsammans med Arboga, Köping och Surahammars kommuner som ansvarar för sådant som kommunernas IT-drift, telefoni, löneadministration, upphandling och beredskapsfrågor (Västra Mälardalens kommunalförbund).

## Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har en särställning i och med att den utövar uppsikt över kommunens övriga nämnder, bolag och gemensamma förbund. Kommunstyrelsen har även en egen

förvaltningsorganisation med ett brett och omfattande uppdrag inom olika verksamhetsområden så som näringsliv, kultur, fritid, turism och samhällsutveckling. Det finns även en servicefunktion som ansvarar för kost och lokalvård i kommunstyrelsens förvaltning. I förvaltningen finns vidare centraliserade ekonomi-, personal-, kommunikations- och kanslifunktioner för samtliga nämnder och förvaltningar, samt resurser för stadsutveckling, miljöfrågor och interna processers kvalitet.

### **Barn- och utbildningsnämnden**

Barn- och utbildningsnämnden har en förvaltning som ansvarar bland annat för förskoleverksamhet, grundskola och vuxenutbildning. Förvaltningen ansvarar också för verksamhetsområden inom svenska för invandrare, vägledning, integration, flyktmottagande, gymnasiefrågor, musikskola, skolhälsovård samt fritidsgårdar och förebyggande ungdomsarbete.

### **Socialnämnden**

Socialnämnden har en förvaltning som omfattar äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt funktionsstöd. Inom äldreomsorg ryms områdena hälso- och sjukvård, hemtjänst, särskilt boende och hemsjukvård. Individ- och familjeomsorgen handlägger all myndighetsutövning utifrån lagstiftning som gäller socialtjänstens individ- och familjeomsorg. Här finns också en funktion för arbetsmarknad och försörjning. Funktionsstöd omfattar myndighetsutövning utifrån vård- och omsorgens område, personlig assistans, daglig verksamhet, bistånd, LSS och färdtjänst.

### **Kungsörs helägda bolag**

#### ***KKAB – Kungsörs Kommunföretag AB***

KKAB är kommunens helägda moderbolag i den kommunala bolagskoncernen.

#### ***KFAB – Kungsörs Fastighets AB***

Kungsörs Fastighets AB är Kungsörs kommuns allmännyttiga bostadsbolag som hyr ut bostäder och lokaler.

#### ***KKTAB – Kungsörs KommunTeknik AB***

KKTAB har till uppgift att bistå Kungsörs kommun med den tekniska verksamheten; drift, gata, park, fastighet, naturvård och ekologi. KKTAB äger och förvaltar de flesta av de kommunala verksamheternas lokaler.

#### ***KVAB – Kungsörs Vatten AB***

KVAB har till uppgift att bistå Kungsörs kommun med vatten- och avloppsverksamhet. Verksamheten är i huvudsak avgiftsfinansierad och regleras av en särskild vatten- och avloppslag.

## **Övriga kommunala bolag**

### ***VMVA - Västra Mälardalens vatten och avlopp***

Ägs till 50 % av Kungsörs Vatten AB och 50 % av Arboga Vatten AB och är ett gemensamt bolag som nästa år ska sköta driften för de två kommunernas vatten- och avloppsverksamheter. Det bildades i juni 2023 men verksamhetsövergången kommer att ske den 1 januari 2024.

### ***Kungsörs Grus***

Ägs till 25% av Kungsörs kommun. Kungsörs Grus bryter och levererar grus till cementfabriker.

## **Kommunalförbund**

### ***VMKF – Västra Mälardalens Kommunalförbund***

VMKF är ett samarbete mellan Kungsör, Arboga, Köping och Surahammars kommuner. Förbundet hanterar krisberedskapsfrågor, upphandlingar, bostadsanpassningsbidrag och parkeringstillstånd. Även IT-, telefoni- och lönefrågor samordnas i förbundet.

### ***VMMF – Västra Mälardalens Myndighetsförbund***

VMMF är ett samarbete med Arboga kommun i miljö-, hälsoskydds- och byggfrågor.

### ***Räddningstjänsten Mälardalen***

Räddningstjänsten upprätthåller en gemensam organisation för räddningstjänst och andra uppgifter för medlemskommunerna Västerås, Hallstahammar, Surahammar, Arboga, Kungsör och Köping.

### ***Kommunalförbundet Vafab Miljö***

Vafab Miljö består av kommunerna i Västmanland samt Heby och Enköpings kommun. Förbundet tillhandahåller och utvecklar avfallstjänster på uppdrag av medlemskommunerna.

## **Gemensam nämnd**

### ***Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd***

Överförmyndarnämnden ansvarar för tillsyn och kontroll av förmyndares, förvaltares och gode mäns uppdrag enligt föräldrabalken. Överförmyndarnämnden är gemensam för Köping, Arboga, Kungsör, Hallstahammar och Surahammar.

## **Övriga samverkansorgan**

### ***Samordningsförbundet Västra Mälardalen***

En fristående organisation som bildades i maj 2010 av medlemmarna; Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Västmanland, Arboga, Köping och Kungsörs kommun. Samordningsförbundet samordnar arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser för personer mellan

16-64 år. Samordningsförbundet är under avveckling och i stället övergår verksamheten till det nya samordningsförbundet i Västmanland, se nedan (KF 2023-03-20 § 15).

### **Västmanlands samordningsförbund**

Den 1 maj 2023 bildades Västmanlands samordningsförbund genom en sammanslagning av de tre samordningsförbunden i Västmanland. Det nya förbundets medlemmar består av kommunerna Arboga, Fagersta, Hallstahammar, Kungsör, Köping, Norberg, Sala, Skinnskatteberg, Surahammar och Västerås, samt Region Västmanland, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

### **Privata utförare**

Kommuner har stor frihet att välja i vilken form den kommunala verksamheten ska bedrivas. Nationellt görs uppföljning över hur mycket av kommunens obligatoriska verksamhet som utförs av olika aktörer. Kommunens vägval är strategiskt viktigt men utvecklingen drivs även på av folkets rätt att välja utbildning och vård utanför den egna kommunen. Under 1990- och 2000-talen genomfördes flera statliga valfrihetsreformer med syftet att öka individens valfrihet och underlätta för privata aktörer att vara verksamma inom välfärdens områden.

Kommunen finansierar barns plats hos privata förskolor och elevers plats i privata grundskolor och gymnasieskolor när vårdnadshavarna har valt den formen. Ersättningen regleras av skollagen och beslutas av Barn- och utbildningsnämnden årligen. Kommunen har inte beslutat att tillämpa lagen om valfrihet (LOV) för privata utförare inom hälsovård och socialtjänster (lag 2008:962 om valfrihetssystem).

Kommunen anlitar privata utförare inom individ- och familjeomsorgens område för att komplettera den egna kommunala organisationen med insatser utifrån individuella behov. Det handlar exempelvis om familjehemsplaceringar eller hem för vård eller boende (HVB). Kommunen anlitar även privata utförare för personlig assistans, som ibland är anhöriga till vårdtagarna och ibland anställda i ett privat företag.

## Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

### Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är Kungsör kommuns högsta beslutande organ och består av 31 ledamöter som utses i allmänna val vart fjärde år. Kommunfullmäktiges roll är att fastställa kommunövergripande visioner, planer, mål och uppdrag för den kommunala koncernen. De beslutar även om frågor av principiell beskaffenhet, reglementen, bolagsordningar och ägardirektiv för de kommunala bolagen. Det är Kommunfullmäktige som utser ledamöter i kommunstyrelsen och nämnder samt föreslår styrelseledamöter till de kommunala bolagen.

I samband med budgeten fastställer kommunfullmäktige konkreta mål för god ekonomisk hushållning samt ekonomiska krav och ramar för kommande år. Dessa följs upp i delårsrapporter, verksamhetsberättelser och i årsredovisningen. Kommunfullmäktige avgör om kommunstyrelsens avrapportering i rapporterna ska godkännas och huruvida styrelser och nämnder ska beviljas ansvarsfrihet för det gångna året.

### Mandatfördelning innevarande mandatperiod

Vart fjärde år är det val till kommunfullmäktige och antalet röster avgör hur många mandat de politiska partierna får i fullmäktigeförsamlingen. I Kungsör styr en koalition mellan Socialdemokraterna (som är det största partiet), Centerpartiet och Vänsterpartiet. Dessa tre styrande partier har tillsammans 16 mandat.

Oppositionspartierna Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna har också bildat en samverkan. Tillsammans med Sverigedemokraterna har dessa en valteknisk samverkan som samlar ihop till 15 mandat i fullmäktige.

Parti	Mandat
Socialdemokraterna	11
Sverigedemokraterna	7
Moderata samlingspartiet	5
Centerpartiet	3
Vänsterpartiet	2
Kristdemokraterna	2
Liberalerna	1
<b>Totalt fördelas</b>	<b>31 mandat</b>

### Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för verkställighet, uppföljning och utvärdering, vilket inkluderar ledning och samordning av mål, riktlinjer, direktiv och ekonomi för styrning och

kontroll av hela den kommunala koncernen. Det sker genom att kommunstyrelsen regelbundet kräver avrapportering av ekonomi och verksamhet från nämnderna, bolagen och kommunalförbunden. Kommunstyrelsen rapporterar till kommunfullmäktige.

### **Nämnder och bolagsstyrelser**

Nämnderna och bolagsstyrelserna ansvarar för att sina respektive verksamheter utvecklas, följer lagar och riktlinjer samt bidrar till att kommunfullmäktiges uppdrag verkställs och mål uppnås. KKAB som är moderbolag till de helägda aktiebolagen i koncernen, svarar för viss operativ samordning mellan bolagen samt mellan bolagen och kommunen. Det innebär att KKAB:s styrelse ansvarar för att följa upp att dotterbolagen utvecklas enligt mål och direktiv från kommunfullmäktige samt löpande identifierar samordningsfördelar inom koncernen.

Nämnderna och KKAB rapporterar till kommunstyrelsen.

### **Tjänstepersoner**

Tjänstepersonerna säkerställer att de politiska organen har tillgång till korrekta beslutsunderlag vid beredning av ärenden och för att tillräcklig kompetens finns för att bedriva den operativa verksamheten. Tjänstepersonerna översätter de politiska målen till operativa mål och konkreta aktiviteter. Tjänstepersonerna svarar inför sina respektive nämnder eller bolagsstyrelser och rapporterar regelbundet hur ekonomin och verksamheten utvecklas.

### **Kungsörs styrning- och uppföljningsprocess utgår från Kungsörs styrmodell, vilken utgår från Kungsörs vision.**

#### **Kungsörs vision och ledord**

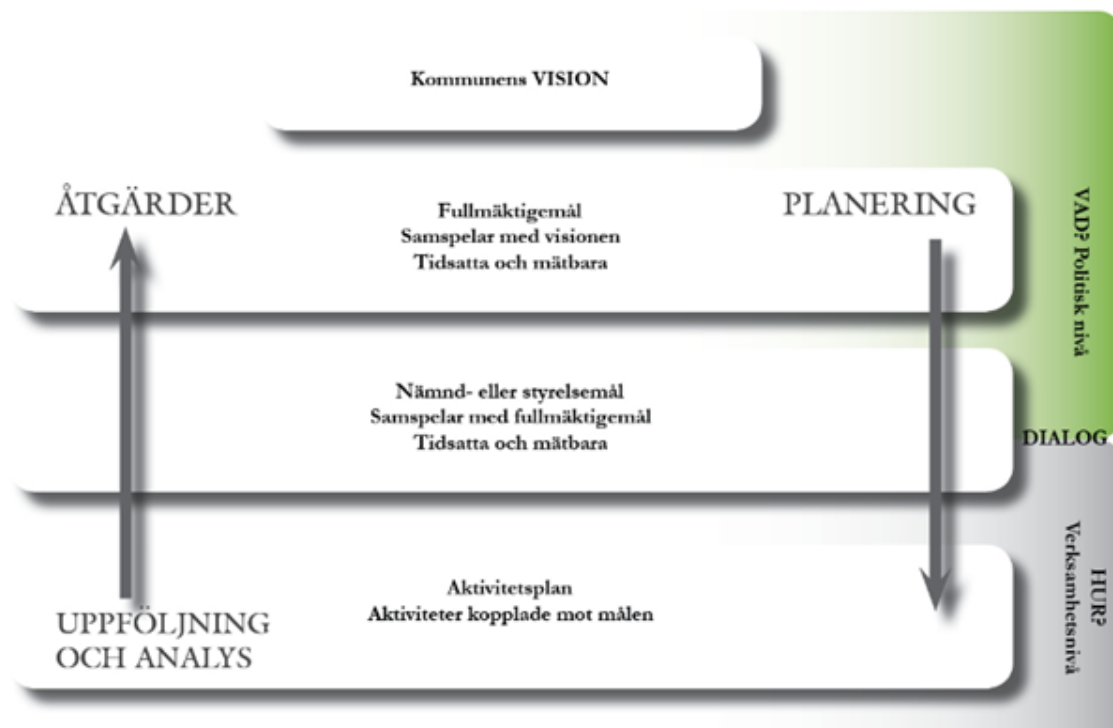
- Vårt Kungsör är den naturnära attraktiva Mälarkommunen, där vi med öppenhet och kreativitet får människor och företag att mötas och växa. Visionen är långsiktig och gäller fram till 2025.

För att nå visionen arbetar kommunen efter tre ledord; Öppenhet, Kreativitet, Närhet.

Öppenhet innebär att vi är stolta över vårt Kungsör. Vi uppmuntrar och värnar om varandra med en öppen och positiv attityd. Olikhet och mångfald ser vi som en tillgång. Det finns möjlighet för alla att vara delaktiga och påverka vår framtida utveckling.

Kreativitet innebär att vi i samverkan får saker att hända i ett Kungsör där både människor och företag växer. I ett kreativt klimat skapar vi engagemang och framåtanda. Långsiktiga lösningar, i takt med omvärldens förändring, bidrar till kommunens hållbara utveckling. Här tar vi tillvara idéer och kompetenser i en innovativ miljö som skapar fördelar och framgång.

Närhet innebär att vår kungliga livsmiljö är valet för den som vill leva hållbart och tryggt i den lugna orten eller på landsbygden. Kungsör är en plats där man vill vara. Här är det nära till Mälaren, natur och friluftsliv, och det är enkelt att skapa en aktiv fritid. Vårt attraktiva och variationsrika boende i Mälardalen är en styrka där goda kommunikationer gör det möjligt att ta tillvara andra städers kvaliteter.










### **Planering, uppföljning, analys och åtgärder**

Kommunen och bolagen planerar, leder, följer upp och bedömer verksamheten utifrån kommunfullmäktiges, nämndernas och styrelsernas mål. Kommunfullmäktiges mål uttrycker långsiktiga mål för verksamheterna – VAD den politiska majoriteten anser viktigast att åstadkomma för kommunens utveckling under mandatperioden. Varje fullmäktigemål har ett eller flera nyckeltal kopplade till sig med angivna målvärden. Dessa används för att löpande följa att arbetet går åt rätt håll samt för att bedöma måluppfyllelsen. Kopplat till fullmäktiges mål kan fullmäktige även besluta om riktande nämnd- och styrelsemål för innevarande år som sedan delas ner till berörda nämnder och styrelser att arbeta med. Nämnden och styrelsen kan sedan komplettera med ytterligare mål och nyckeltal.

Målen bryts sedan ner i aktiviteter som beskriver HUR verksamheterna ska arbeta för att målen ska kunna nås. Samtliga mål, nyckeltal och aktiviteter följs upp minst två gånger per år. Samtliga nämnder och styrelser har i sina respektive verksamhetsberättelser avseende perioden första januari - 31 december bedömt måluppfyllelsen för sina mål och nyckeltal.

### Metod för bedömning av måluppfyllelse

I denna årsredovisning förekommer olika färgsymboler som visar graden av måluppfyllelse, nedan finns en förklaring kring symbolerna och dess innebörd.

Kommunfullmäktigemål, nämnd- och styrelsemål	Symbol för måluppfyllelse	Innebörd	Nyckeltal	Symbol för måluppfyllelse	Innebörd
Måluppfyllelsen för respektive mål bedöms med hjälp av tillhörande nyckeltal		Målet är helt uppfyllt på grund av att alla nyckeltal nått sina målvärden och visar grönt.	Måluppfyllelsen för respektive nyckeltal visar hur nära senaste utfall är i förhållande till uppsatt målvärde		Utfall i nivå med eller bättre än målvärdet
		Målet är i hög grad uppfyllt på grund av att övervägande del av nyckeltalen visar grönt samtidigt som inget nyckeltal visar rött.			Utfall nära målvärdet
		Målet är delvis uppfyllt på grund av att övervägande del av nyckeltalen visar gult alternativt har en spridning som visar grönt, gult och rött.			Utfall långt från målvärdet
		Målet är ej uppfyllt på grund av att övervägande del av nyckeltalen visar rött.			

### Jämställdhet och miljö – viktiga perspektiv som genomsyrar all verksamhet

I Kungsörs kommun ska vi alltid beakta både jämställdhet och miljö i vårt arbete, med utgångspunkt i målen i Agenda 2030. Mål 5 handlar om att uppnå jämställdhet genom lika rättigheter och möjligheter för alla, och vi ska integrera detta perspektiv i all planering, beslutsfattande och uppföljning. Mål 11 och 12 fokuserar på hållbar stadsutveckling och minskad miljöpåverkan, vilket inkluderar hållbart byggande, infrastruktur och konsumtion. Vi arbetar medvetet för att minska vårt ekologiska fotavtryck och följer den regionala utvecklingsstrategin för Västmanland.

## Händelser av väsentlig betydelse

### Sveriges bästa skolkommun

Som ett led i den långsiktiga ambitionen att Kungsörs ska bli en av Sveriges bästa skolkommun anordnades under våren en framtidsdag med fokus på förbättrade skolresultat. Konceptet framtidsdag finns sedan tidigare i kommunen och går ut på att politiker och tjänstemän från olika delar av organisationen träffas under en dag för att få djupare förståelse och en gemensam bild av nuläget för att sedan fördjupa sig och diskutera den framtida utvecklingen inom dagens ämne. Frågor som diskuterades på vårens Framtidsdag var bland annat; Vad lägger vi i begreppet Sveriges bästa skolkommun? Vad är en skola med kvalitet? Hur når vi en likvärdig och effektiv skola för alla? Vad kan din nämnd/styrelse göra för att hjälpa skolan med att förbättra skolresultaten?

Ett stort fokusområde i barn- och utbildningsförvaltningen har och kommer att handla om att främja elevers närvaro i skolan samt skapa likvärdiga bedömningar. En del i att få syn på elevers utveckling och kommande behov har varit att följa upp detta med hjälp av olika screeningverktyg. Under höstterminen 2024 påbörjades ett utvecklingsarbete för att stärka

bedömningskunskaperna hos lärare i hela kommunen i syfte att bedömningarna ska genomföras rättvis, hålla hög kvalitet och vara likvärdig på hela skolan såväl som på alla skolor i kommunen. Under året har samtliga skolor infört bedömningar i alla ämnen fyra gånger per läsår.



SSPF-teamet i Kungsör

### **SSPF - En metod för strukturerad samverkan**

SSPF, som står för Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid, är en ny satsning i Kungsörs kommun med målet att tidigt upptäcka och stödja unga som riskerar att hamna snett. I april startade det nya SSPF-teamet sitt arbete, inspirerat av liknande initiativ i andra kommuner. Genom att samla skola, socialtjänst, polis och fritid på ett strukturerat sätt går det snabbare att identifiera varningssignaler, agera och erbjuda stöd där det behövs. Det kan handla om allt från att minska frånvaro i skolan till att ingripa mot gängverksamhet och alkoholmissbruk.

Det långsiktiga målet med arbetet är att bygga goda relationer med ungdomar och deras vårdnadshavare för att kunna erbjuda tidig hjälp och förebyggande stöd. SSPF-arbetet bygger också på att vårdnadshavare samtycker till att alla SSPF-aktörer får utbyta den information som behövs kring berörd ungdom, för att kunna samverka. SSPF-teamet i Kungsörs kommun är en utvidgning och fördjupning av ett tidigare samarbete.

### **Omställning till Nära vård**

Nära vård kan ses som ett nytt sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg. Den närmsta vården är den som patienten/brukaren kan ge sig själv – egenvården – samt det stöd kommuner och regioner kan ge för att möjliggöra detta. Kärnan i nära vård är ett personcentrerat arbetssätt som utgår från individens behov och förutsättningar. Det innebär att se, involvera och anpassa

insatserna efter vad som är viktigt för just den personen. Omställningen till Nära vård är en del av omställningen till den nya socialtjänstlagen som förväntas träda i kraft i juli 2025. Den nya socialtjänstlagen innebär en mer tillgänglig socialtjänst för kommuninvånaren där socialnämndens verksamheter ska arbeta mer förebyggande och flexibelt.

I april beslutade den Strategisk regional beredning i Västmanland om en målbild för Nära vård. Västmanlands Nära vård ska bestå av en kvalitativ, tillgänglig och sömlös vård och omsorg som skapar trygghet och delaktighet för invånaren med primärvården som nav. Omställning till nära vård i kommunen fortgår på ett systematiskt och kvalitetssäkrat sätt för att skapa en god, nära och samordnad vård som främjar god hälsa för våra kommuninvånare.

### **Möjligheten till familjecentral i Kungsör utreds**

Socialförvaltningen, Barn- och utbildningsförvaltningen i samarbete med Kungsörs vårdcentral har under året påbörjat ett arbete för att utreda möjligheten för en familjecentral i Kungsör.

### **Närvårdsplats på Södergården**

Under årets har en närvårdsplats på Södergården startas upp i samverkan med Kungsörs vårdcentral. Syftet med närvårdsplatsen är att ge en trygg, effektiv och kontinuerlig vård som är anpassad efter patientens specifika behov och som kan bidra till att minska onödiga inläggningar på sjukhus. Närvårdsplatsen ska vara en länk mellan sjukhuset och hemmet, där patienter kan få den nödvändiga vården för att återhämta sig tillräckligt för att kunna klara sig själva hemma.



Anhörigstödscafé på Mistelns trygghetsboende

### **Ny mötesplats och anhörigstödscafé**

Under året har en ny mötesplats och ett anhörigcafé öppnats. Mötesplatsen har öppnats i Valskog på Björskogsskolans fritidsgård (Skolgatan 4), för invånare som är 65+. Syftet med mötesplatsen är att främja hälsa och social gemenskap för våra äldre invånare i och kring Valskog.

Anhörigstödscaféet Snigeln, ett nytt gym och pingisrum har öppnat på trygghetsboendet Misteln. Invigning genomfördes i juni och alla kommuninvånare välkomnas att besöka mötesplatsen.

### **45 procent nappade på erbjudandet om subventionerade busskort under sommaren**

Kommunstyrelseförvaltningen tillsammans med Kollektivtrafikförvaltningen på Region Västmanland och Barn- och utbildningsförvaltningen arbetade inför sommaren fram ett erbjudande om att elever på högstadiet och gymnasiet (åk 1-2) skulle få köpa ett resesommarkort till subventionerat pris. Av de som fick erbjudandet köpte 45 procent kortet.



Bild från summercamp

### **Filmfestival, Summercamp och nytt mountainbikespår**

En filmfestival för barn och unga arrangerades på biblioteket och Thor Modéen Teatern under en vecka i mars. Filmfestivalen var ett samarbete mellan Kungsörs kommun, Regionen och Film i Västmanland.

Under två veckor i juni arrangerades Summercamp i Kungsör och Valskog där 200 barn och ungdomar i årskurs 3-6 fick prova på en rad olika idrotter. Syftet med Summer Camp var att få fler barn och unga att hitta in i föreningslivet och röra på sig mer. Målet var att deltagarna skulle kunna hitta en idrott de skulle vilja fortsätta med efter Summer Camp, och även upptäcka att det fanns många olika typer av idrotter och föreningar i närområdet. Arrangemanget var

kostnadsfritt och byggde på ett samarbete mellan Kungsörs kommun, föreningslivet, Sparbanken Västra Mälardalen och Riksidrottsförbundet SISU.

Nytt mountainbikespår på åsen i Kungsör har färdigställt där kommunen och föreningslivet tillsammans med Trails of Västmanland anlagt och invigt det nya mountainbikespåret på åsen i Kungsör.

### **Kommunen förvärvar Kungsudden, Norra Kungsladugården 1:21**

Fastigheten Norra Kungsladugården 1:21 eller Kungsudden som vi normalt säger är en speciell fastighet. Det är sannolikt en av de allra mest intressanta och mest kända fastigheterna i Kungsörs kommun. Kungsudden ligger vid Mälarens strand och är ett omtyckt besöksmål för alla som vill njuta av vacker historisk miljö, fika eller ta en tur upp till den vackra Jägaråsen. På Kungsudden ordnas även flera evenemang under året som Valborg, nationaldagsfirande, midsommarfirande med mera. Kungsuddens kungsgård grundades av Gustav Vasa på 1500-talet och nuförtiden fungerar byggnaden bland annat som hembygdsgård och museum. I gällande detaljplan redovisas Kungsudden som kulturresevat. Under perioden 2109 – hösten 2023 fördes en rad diskussioner mellan Kungsörs kommun och Kungsörs Hembygdsförening för att hitta bästa möjliga lösning att säkra att Kungsudden bevaras och sköts om för eftervärlden. Kungsörs kommun beslutade att förvärva Kungsudden i februari 2024, och tog därmed över ansvaret att sköta och vårda byggnaden.



### **Arbete med ny översiktsplan (ÖP) har påbörjats**

Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan för Kungsörs kommun har påbörjats. Den nya planen kommer sträcka sig fram till år 2050. Översiktsplanen anger inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön och omfattar hela kommunen. Den ska ge vägledning för hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska

användas, utvecklas och bevaras. Under året har olika workshops med invånare, elever i årskurs 8 på Kung Karls skola, kommunens chefer, ledningsgrupper och plankommittén genomförts.

### **Byggnation av vatten- och avloppsledningar till Valskog**

Byggnationen av vatten- och avloppsledningar till Valskog har färdigställts och Valskog får nu dricksvatten från Kungsörs vattenverk och spillvattnet pumpas till Kungsörs reningsverk.

### **Nya E-tjänster som lanserats**

- **Mina vattensidor** - I augusti lanserade Västra Mälardalens VA, det gemensamma driftbolaget för vatten och avlopp i Kungsör och Arboga, e-tjänsten "Mina vattensidor" i Kungsörs kommun. I e-tjänsten finns möjlighet för både privatpersoner och företag som är anslutna till kommunalt vatten och avlopp att ta del av sina fakturor, vattenförbrukning, lämna vattenmätaravläsning, anmäla autogiro, anmäla ägarbyte med mera.
- **Biståndsbedömda insatser** - Många av kommunens insatser för barn, unga, vuxna och äldre är biståndsbedömda. Genom E-tjänsten kan nu den som är i behov av hjälp ansöka om insatser från kommunens verksamheter för stöd och omsorg. Exempel på insatser som går att söka via e-tjänsten är hemtjänst, boendestöd, trygghetslarm, särskilt boende, matdistribution, färdtjänst/riksfärdtjänst och LSS-insatser som kontaktperson och daglig verksamhet med mera.

### **Större organisatoriska förändringar**

Under hösten beslutades att musikskolan och fritidsgårdsverksamheten i Kungsörs kommun flyttas från Barn- och utbildningsnämnden till Kommunstyrelsen. Verksamheterna kommer ingå i kultur- och fritidsavdelningen.

I december 2024 tog Barn- och utbildningsnämnden beslut om att Skogsuddens förskola ska avvecklas under våren/sommaren 2025. Beslutet togs i syfte att möta de ekonomiska förutsättningarna som finns för förskolan under 2025. På Skogsuddens förskolan finns idag två avdelningar med ca 25 inskrivna barn. Sex vakanta tjänster inom förskolan planeras därför att avvecklas i samband med att barn och personal på Skogsuddens förskola omorganiseras till andra förskolor i kommunen.

## **Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning**

### **Ekonomiskt läge**

Avgörande för hur svensk ekonomi utvecklades under 2024 var den allmänna prisutvecklingen, som påverkades av inflationen och det faktum att den svenska kronan var svag jämfört med importmarknadernas. Från att ha uppnått 10,2 procent KPIF i december 2022 (KPIF betyder konsumentprisindex med fast ränta) var inflationen nere på 0,8 procent i december 2024.

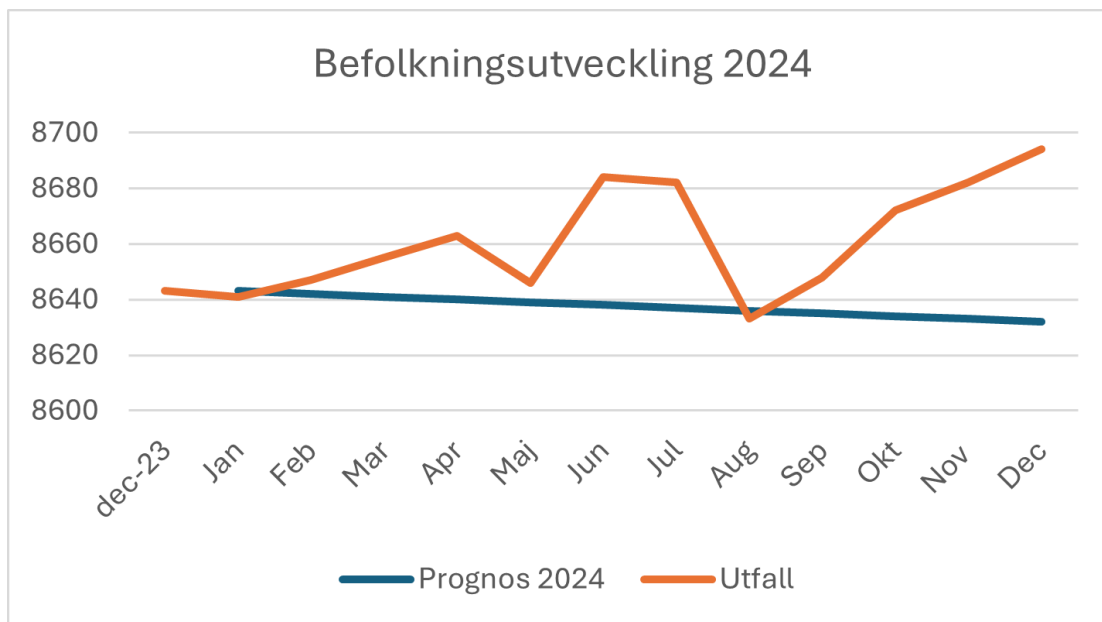
Riksbanken började höja styrräntan successivt från och med april 2022, men beslutade sänka styrräntan 2024. Från att ha varit så hög som 4,0 procent, sänktes den i juni 2024 till 3,75

procent, tack vare att inflationen avtog långvarigt. Styrrentan sänktes sedan successivt under hösten och landade till slut på 2,50 procent i december. Det är en anmärkningsvärd utveckling efter en mångårig period av noll eller till och med negativ styrränta i Sverige.

Svenska kommuner har haft en, realt sett, negativ skatteunderlagstillväxt åren 2023–2024 och därav ett besvärligare ekonomiskt läget än på många år. Det är den svaga skatteunderlagsutvecklingen i kombination med de kraftigt ökade pensionskostnaderna som påverkar ekonomin mest just nu. Pensionskostnadernas ökning beror på inflationsökningen. Det som också har påverkat Kungsörs kommuns ekonomi har varit den totala inbromsningen av nya investeringsprojekt på bostadsmarknaden, till följd av den snabba ränteutvecklingen. Kungsörs kommun hade räknat med betydligt högre intäkter från tomtförsäljningar och exploateringsprojekt 2023–2024 än vad som inflöt.

## Befolkningsutveckling

Kungsörs kommun hade 8 694 invånare per den sista december 2024; 4 456 var män och 4 238 var kvinnor. Vid jämförelse med 2023 har Kungsörs befolkning ökat med 51 personer. Under året var det ett positivt flyttnetto på +62 personer och ett födelseunderskott på -11 personer. Av länets kommuner ökade endast Kungsör och Västerås sin befolkning. Övriga kommuner minskade befolkningen och endast Västerås hade ett positivt födelseöverskott. I diagrammet visualiseras Kungsörs befolkningsutveckling under 2024 i jämförelse med den prognostiserade befolkningsutvecklingen.



Enligt Statistiska centralbyrån ökade Sveriges befolkning med 36 000 personer trots att det föddes färre barn än på 22 år. Folkökningen förklaras främst av att fler invandrade än utvandrade. De som föddes var också 7 200 fler än de som avled. 2024 års folkökning var större än 2023, men är samtidigt ett av åren med lägst procentuell folkökning under 2000-talet. Vid slutet av 2024 var 10 587 700 personer folkbokförda i Sverige.

Det föddes 98 500 barn i Sverige under 2024, jämfört med föregående år var det en minskning med 1 600 barn. Antalet födda barn per kvinna har nu sjunkit till 1,43 och är den lägsta siffra som hittills har uppmätts i Sverige.

År 2024 invandrade 116 200 personer till Sverige, en ökning med 21 700 personer eller 23 procent jämfört med 2023. Den ökade invandringen från Ukraina förklaras av att personer har haft möjlighet att ansöka om att bli folkbokförda i Sverige. Under 2024 minskade folkmängden i 9 av 21 län och i 169 av landets 290 kommuner.

I nedanstående tabell redovisas befolkningsutvecklingen mätt den 1 november, vilket är det som påverkar skatteunderlaget.

Befolkning 1 november	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kungsörs kommun	8 637	8 729	8 810	8 752	8 669	8 673

## Bostadsmarknad

I Kungsörs kommun finns det cirka 4 000 hushåll, i genomsnitt bor det 2,2 personer per hushåll. Det är vanligast med en eller två personers hushåll och de flesta, 64 procent, bor i småhus. Äganderätterna utgör 58,8 procent, hyresrätter 37,7 procent och bostadsrätter 3,6 procent. Jämfört med Västmanland och riket har kommunen en hög andel äganderätter och låg en andel bostadsrätter.

Kungsörs kommun har uppvisat en positiv befolkningsutveckling mellan 2012 och 2021, vilket resulterat i ett underskott av bostäder då för få bostäder byggts i förhållande till befolkningsutvecklingen. Under 2022–2023 minskade befolkningen, tillsammans med en osäker omvärld, högre bostadsräntor och högre produktionskostnader har efterfrågan på småhustomter minskat. I dagsläget är det mer balans på bostadsmarknaden med det saknas bostäder för äldre som önskar att flytta till olika typer av seniorbostäder. De kommande åren kommer det förmodligen att ta längre tid att sälja tomter och påbörja byggnation.

I det befintliga bostadsbeståndet i kommunen bor många äldre kvar i sina småhus vilket resulterar i att yngre familjer inte kan flytta in i småhusbeståndet. Flyttkedjorna behöver fungera bättre och fler bostäder behöver byggas för att det ska finnas bostäder för alla i olika skeenden i livet och för att uppnå balans på bostadsmarknaden.

Under 2024 har det färdigställts tre nya småhus samt påbörjats byggnation av två småhus. Det finns färdiga detaljplaner för Runnabäcken, Alen, Sälgen och Borgvik som möjliggör cirka 150 bostäder och det pågår ett detaljplanearbete för 13 nya småhustomter i Klämsbo. Förutsättningen för att dessa bostäder ska byggas är att tomterna säljs och bebyggs.

## Näringsliv och arbetsmarknad

Kungsör har 727 aktiva arbetsställen och största privata arbetsgivaren i Kungsörs kommun är Gnutti Carlo med sina cirka 230 medarbetare. Kungsör är av tradition en industriort, 24 procent av Kungsörs kommuns arbetsställen återfinns inom branscherna byggindustri och

tillverkningsindustri. Den enskilt största branschen utgörs dock av företag inom jordbruk, skogsbruk och fiske som står för 121 arbetsställen, vilket motsvarar 17%. Tillsammans med lokala näringslivet jobbar Kungsörs kommun fokuserat för ett bättre företagsklimat, för tillväxt, nya etableringar och affärer.

I den senaste Insiktsmätningen, vilken genomförs varje år av Stockholm Business Alliance (SBA) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), fick Kungsörs kommun fortsatt goda resultat. I mätningen har företagare fått bedöma kommunens service inom flera myndighetsområden: brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll och serveringstillstånd. Det är helhetsbedömningen av dessa områden som ligger till grund för Nöjd Kund Index (NKI).

Kungsörs totala NKI blev 80, vilket klassas som mycket högt. När en kommun har ett NKI på 80 eller högre räknas resultatet som mycket högt, 70–79 bedöms som högt, 62–69 motsvarar godkänt och lägre än 62 är ett lågt resultat. Index är 100. Kungsörs kommun hamnade på plats 35 i totalrankingen av 198 kommuner.

I december 2024 var andelen arbetslösa i Kungsör 9,3 procent, vilket är en ökning med 1,5 procentenheter jämfört med samma period 2023. Motsvarande siffra för Västmanlands län var 8,8 procent, vilket är en ökning på 0,9 procentenheter jämfört med förra året. Högst arbetslöshet inom länet finns i Fagersta (10,5) medan Sala och Surahammar har längst andel arbetslösa (56,5). Arbetslösheten har även ökat något i riket, utfallet i december 2024 var 7,1 procent, vilket är en ökning med 0,5 procentenheter i jämförelse med samma period 2023.

## Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

### Omvärldsrisk

Att göra långsiktiga antaganden om den ekonomiska utvecklingen är svårt. Det geopolitiska läget i omvärlden innebär att det krävs en beredskap för att ekonomiska prognoser eventuellt inte infrias. I stället för att försöka spå ränte- eller inflationsutvecklingen, bör kommunkoncernen agera strategiskt i den ekonomiska planeringen och inte fokusera på enskilda marknadshändelser.

För närvarande pågår många konflikter i världen - både rena anfallskrig och svåra politiska spänningar mellan länder. Vindarna blåser över hela världen mot en allt mer protektionistisk politik i kölvattnet av den senaste tidens ekonomiska utmaningar. Befolkningen reagerar ibland på sämre ekonomiska förutsättningar hos hushållen med krav som ligger i linje med protektionismen, till exempel att stänga staters gränser för invandring. I Europa har oroligheter uppstått i de politiska parlamenten.

Så var fallet i Tyskland, vars parlament gjorde radikala omsvängningar i det militära stödet till Ukraina under året. Även regeringarna i Frankrike och Storbritannien tappade rejält i förtroende. Om folket saknar förtroende för sina parlament eller partier inte lyckas bilda majoritet inför viktiga beslut, påverkas den politiska rådigheten över inflation, räntor och tillväxt - men även Försvarmakten, som kräver snabb upprustning i Europa.

En händelse i det geopolitiska landskapet, som har fått särskild uppmärksamhet under 2024, är att Donald Trump vann det amerikanska presidentvalet och inleder sin andra mandatperiod den 20 januari 2025. Donald Trump har inte samma diplomatiska förhållningssätt till omvärlden som sina företrädare genom historien. Han är en på många sätt unik president i världens mäktigaste land. Det skapar osäkerhet i Europa om USA:s hållning i världspolitiken. USA har närmast sig Ryssland, som bedriver ett anfallskrig mot Ukraina sedan tre år tillbaka och vars försvarsmakt är beroende av USA:s militära stödpaket för sin överlevnad. Donald Trump har uttryckt sig betydligt ljummare om vikten av de europeiska demokratiernas säkerhet än sin föregångare och detta ritar om spelplanen för Europa. Det är högst oklart hur spelplanen kommer att se ut framöver. Klart är dock att svenska staten prioriterar försvarsutgifterna och infrastrukturen för den i allt större utsträckning i sin budget.

Under åren 2023–2024 har Sveriges kommuner upplevt en negativ skatteunderlagstillväxt. Åren dessförinnan vände sig kommunerna vid låg inflation och räntor samt omfattande resurstillskott i form av riktade statsbidrag. Det är rimligt att anta att svenska kommuner hädanefter måste sörja för sin egen ekonomi på egen hand i större utsträckning. Staten har uppenbarligen viktigare saker att tänka på.






### Verksamhetsrisk - kompetensförsörjning

Några av de störta utmaningarna som kommunen står inför framöver är att attrahera, rekrytera och behålla rätt kompetens. En ökning av invånarantalet i de äldre ålderskategorierna, kommande pensionsavgångar och personalrörlighet påverkar behovet av fler rekryteringar. För att säkerställa kompetensförsörjningen är det viktigt med goda arbetsvillkor och en bra arbetsmiljö. Det är också viktigt att chefer har rätt förutsättningar samt stöd och verktyg i det dagliga arbetet. En liten organisation som Kungsör blir lätt sårbar och personberoende.

Verksamhetsuppdragen blir alltmer specialiserade och förändras över tid. De kommer nu i kontakt med nya målgrupper och behov som skiljer sig från dagens. Detta medför ett större behov av kompetensutveckling bland medarbetarna. För att hantera detta behöver en strategisk plan tas fram. Ett exempel på detta är att 118 medarbetare kommer att uppnå 65 års ålder mellan 2027 och 2032. Ett sätt att möta dessa utmaningar är att öka samarbetet både internt inom kommunkoncernen och med andra kommuner, näringslivet och föreningslivet. En annan möjlighet är att, i samband med förväntade minskade behov inom den pedagogiska verksamheten, erbjuda omställning och utbildning för de anställda så att de kan omorientera sig till andra yrken.

### Finansiell risk

Nedan görs en uppföljning av den koncernövergripande finanspolicyn. Mandaten för kapitalförvaltningen efterlevs. Två mandat för skuldförvaltningen överskrids och ytterligare två mandat för skuldförvaltningen är nära att överskridas. Det beror på att de kommunala bolagen har bundit sina lån på för korta löptider. De kommunala bolagen har mycket små marginaler och det finns risker med så korta löptider på lånen.

Nyckeltal	Utfall 2023	Utfall 2024	Bedömning
Genomsnittlig räntebindningstid (duration) får maximalt vara 1,5 år i likviditetsförvaltningen	0.8	0.8	
Kapitalbindningen på lån ska mellan 1,5 år och 4,0 år	1.8	1.6	
Räntebindningen på lån ska vara mellan 1,5 år och 4,0 år	1.3	1.4	
Del av kapitalbindningen på lån som är mindre än ett år får vara maximalt 40 procent	25.0%	35.4%	
Del av räntebindningen på lån som är mindre än ett år vara maximalt 40 procent	53.1%	47.6%	

### Skuldförvaltning

Kommunkoncernen har en utestående nettoskuldsättning på totalt 806 596 tkr. Snitträntan på bokslutsdagen var 3,67 procent (senaste 12 månaderna) på den utestående nettoskulden (exklusive lån till Kungsörs kommun som Kungsörs Kommunteknik AB, KKTAB, har på sammanlagt 30 000 tkr). KKTAB innehar 57 procent av låneskulden i bolagskoncernen. Övriga bolag är Kungsörs Vatten AB (KVAB) med 22 procent, Kungsörs Fastighets Aktiebolag (KFAB) som innehar 19 procent och Västra Mälardalens kommunalförbund (VMKF) som har 2 procent av lånestocken.

Räntekostnaden för 2024 uppgick till totalt 29 660 tkr (25 849 tkr år 2023). KKTAB amorterade en skuld på 17 860 tkr till Kungsörs kommun den 1 november i år.

### Kapitalförvaltning

En kraftig börsoro utspelade sig i början av augusti, med anledning av de nyligen publicerade kvartalsrapporterna från de stora amerikanska teknikbolagen (Magnificent 7) samt varningar för amerikansk recession i den också nyligen publicerade arbetsmarknadsstatistiken. När aktieinvesteringarna började plocka hem vinster från teknikbolagen, som dittills hade levererat starkt, blev det stora börsfall runt om i världen. Värderingarna på aktiemarknaden påverkas i mycket hög grad av psykologi och här råder det delade meningar om huruvida AI och annan modern teknik är övervärderat eller inte.

Förutom teknikjättarnas kvartalsrapporter hände något mycket uppseendeväckande samtidigt och det var att den japanska centralbanken höjde sin styrränta. Då föll japanska Nikkeiindexet med drygt 12 procent. I år var första gången som Japan höjde styrräntan sedan 2007. Japan har haft svårt att höja inflationen sedan början av 1990-talet men försökt med en extrem penningpolitik att råda bot på deflationen och dalande tillväxt. Japan är världens fjärde största ekonomi, näst efter USA, Kina och Tyskland.

I år instiftades en pensionsmedelsportfölj i Kungsörs kommun, i enlighet med den beslutade policyn för medelsförvaltning 2023-11-13 (KS 2022/475). Den har en mycket långsiktig placeringshorisont och innehåller på bokslutsdagen 118 553 tkr. Se mer om uppföljningen av pensionsmedelsportföljen i tabellen i nästa avsnitt.

Med anledning av ovanstående börsoro ska det förtydligas att Kungsörs finanspolicy har en strategi om att sprida riskerna i olika sektorer och geografiskt. Det har varit en gynnsam utveckling för portföljen i sin helhet under året och den uppnår kommunfullmäktiges långsiktiga målsättning om tre procents real avkastning (marknadsvärdet med avdrag för inflation).

En annan likviditetsportfölj består av enbart räntefonder och har till ändamål att säkerställa utbetalning av övriga avsättningar i balansräkningen på medellång sikt. Den innehåller på bokslutsdagen 51 706 tkr. Genom att säkerställa likviditet för att finansiera avsättningarna behöver kommunen långsiktigt inte höja resultatnivåerna för att bära de stora åtagandena som pensionsutbetalningar, miljöskulden och övrigt innebär.

## Pensionsförpliktelser

I tabellen nedan redovisas kommunens pensionsåtaganden, som innebär omfattande ekonomiska förpliktelser på lång sikt. Samtliga pensionsåtaganden värdesäkras med inflationen i juni 2023. Ansvarsförbindelsen redovisas enligt den så kallade *blandmodellen* som innebär att pensioner intjänade före 1998 redovisas utanför balansräkningen.

Det nya premiebestämda avtalet AKAP-KR från och med 2023 gör pensionskostnaderna mer förutsägbara därför att det inte byggs upp någon avsättning för de anställda som omfattas av AKAP-KR. Premierna ingår alltså inte i nedanstående tabell. Premieinbetalningarna är dock högre än tidigare avtal vilket är fördyrande för kommunen, men bör ses som ett led i att skapa attraktionskraft för att jobba inom kommunsektorn, då pensionsvillkoren för de anställda generellt blir mer konkurrenskraftiga.

Med konsolideringsgrad menas andel av pensionsförpliktelserna som täcks av medel i stiftelse, försäkring eller egna förvaltade pensionsmedel. Kommunfullmäktige beslutade möjliggöra sådan förvaltning den 13 november 2023 § 181. Att placera medel till framtida pensionsutbetalningar, innebär att utbetalning kan ske utan att kommunen måste budgetera högre resultatnivåer eller finansiera åtagandet med externlån.

<b>Pensionsförpliktelser, belopp i tusentals kronor (tkr)</b>	<b>Bokslut 2024 jan-dec</b>	<b>Bokslut 2023 jan-dec</b>
<b>Total pensionsförpliktelse i balansräkningen</b>		
Avsättning inkl. löneskatt	111 723	87 638
Ansvarsförbindelse inkl. löneskatt	157 368	154 660
<b>Summa pensionsförpliktelser</b>	<b>269 091</b>	<b>242 298</b>
<b>Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde</b>		
Finansiella placeringar - egen förvaltning	118 553	

Upplysning avseende egna förvaltade pensionsmedel	Mandat enligt placeringsreglemente		
<b>Tillgångsslag</b>			
Räntebärande värdepapper	25-60%	50,7%	
Aktier	40-60%	49,3%	
varav svenska aktier	0-50%	24,9%	
utländska aktier	50-100%	75,1%	
Likvida medel	max 15%	0,0%	
<b>Avkastning jämfört med mål</b>		<b>1,76</b>	
Långsiktig avkastning 3 % reallt per år		3,19	
Direkt avkastning och marknadsvärde portfölj (%)		4,95	
<b>Finansiering</b>			
Återlånade medel (skillnaden mellan pensionsförpliktelser och förvaltade pensionsmedel)		-150 538	-242 298
Konsolideringsgrad (andel av pensionsförpliktelser som täcks av egna förvaltade pensionsmedel)		44%	0%

## God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

### Utvärdering av god ekonomisk hushållning

Kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet som bedrivs i förvaltningsform och sådan verksamhet som bedrivs av andra juridiska personer. Det är fullmäktiges uppgift att besluta om riktlinjer för ändamålet samt finansiella mål och mål för verksamheterna för att uppnå detta. I det här kapitlet av förvaltningsberättelsen finns en avstämning och utvärdering av kommunfullmäktiges mål för en god ekonomisk hushållning. Därefter följer även en analys av den kommunala koncernens ekonomiska ställning.







### Måluppfyllelse, verksamhetsmål

Kommunfullmäktige beslutar årligen om mål för verksamheterna för en god ekonomisk hushållning. Det sker i samband med beslutet om nästa års budget. Den sammanfattande bedömningen av årets mål är att Kungsörs kommun vid årets slut har en delvis god måluppfyllelse. Fyra kommunfullmäktigemål bedöms delvis vara uppfyllda och ett bedöms vara uppfyllt i hög grad.



Ett av de riktade nämnd- och styrelsemålen bedöms vid årets slut bli helt uppfyllt och ett bedöms ej bli uppfyllt.

En del nyckeltal som används för att bedöma måluppfyllelsen saknar utfall för perioden och då har det senaste tillgängliga utfallet använts vid bedömningen av måluppfyllelsen.

Vid årets slut 2024 bedöms måluppfyllelsen se ut enligt nedan.

Kommunfullmäktigemål	Bedömning
Hållbara städer och samhällen	
God utbildning för alla	
God hälsa och välbefinnande	
Goda arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	
Hållbar konsumtion och produktion	
Finansiella mål	

För året 2024 beslutade även kommunfullmäktige om två riktade nämnd- och styrelsemål. Vid årets slut 2024 bedöms måluppfyllelsen se ut enligt nedan:

Nämnd- och styrelsemål	Bedömning
Kungsörs invånare ska ges förutsättningar att minska sina klimatavtryck (alla nämnder och bolag)	
Minst 75% av pojkar och flickor i årskurs 9 ska vara behöriga till de nationella gymnasieprogrammen (BUN)	

Här nedan redovisas respektive mål och nyckeltal mer i detalj.

### Hållbara städer och samhällen

#### Tilldelas: Kommunstyrelsen, Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden, Kungsörs Kommunteknik AB, Kungsörs Vatten AB och Kungsörs fastighets AB.

Kungsör är inne i en mycket positiv och expansiv utvecklingsfas som fler väljer att flytta till. För att stärka Kungsör som en attraktiv plats för både befintliga invånare och potentiella inflyttare ska platsvarumärket stärkas i syfte att utveckla och stärka Kungsör.

För att gå i takt med befolkningsutvecklingen ska kommunen tillsammans med bolagen fortsätta att planera för och bygga hållbart med ett varierat bostadsutbud där det finns något för alla. I Kungsör ska medborgaren känna att den har en trygg tillvaro. När kommunen växer ökar efterfrågan på kollektivtrafik och en god infrastruktur.

För att Kungsör ska vara en attraktiv kommun att bo i och för att näringslivet ska kunna rekrytera rätt kompetens behövs det bra kommunikationer till pendlingsorter. Kungsör har ett starkt näringsliv och ska fortsatt arbeta aktivt med att öka sysselsättningen för att möjliggöra för alla att bidra till en hållbar kommun, genom bland annat fler arbetstillfällen. Näringslivet och Arbetsförmedlingen ska fortsatt samverka för att minska arbetslösheten.

Kungsör ska värna om sina naturmiljöer och arbeta aktivt med att minska miljöpåverkan.

Målet har koppling till målområdet Ett välmående Västmanland och Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt samt delmålen om ökad trygghet, balans på

bostadsmarknaden och öka andelen sysselsatta, i Västmanlands Regionala Utvecklings Strategi (RUS).

---

### Bedömning

---



#### Kommentar:

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på utfallen från nyckeltalen; invånare totalt, förvärvsarbetsande invånare 20-64 år samt utsläpp av kväveoxider.

Antalet invånare i Kungsörs kommun har ökat med 51 personer under året och per den 31 december hade Kungsör 8 694 invånare. Ökningen beror på ett positivt flyttnetto, där fler flyttar till Kungsör än som flyttar från eller avlider. Det positiva flyttnetto täcker också upp för födelseunderskottet.

Förvärvsarbetsande invånare 20-64 år följs inte längre upp i den officiella statistiken, inga utfall efter år 2021 finns. Sedan 2019 använder sig SCB av de månatliga arbetsgivardeklarationerna på individnivå (AGI) som datakälla istället för de årliga kontrolluppgifterna (KU), det gör att jämförelser mellan detta nyckeltal och det nya nyckeltalet "sysselsättningsgrad 20-64 år, andel (%)" bör göras med försiktighet. Tittar vi på utvecklingen av sysselsättningsgraden för invånare 20-64 år ser vi dock att andelen ökar. År 2020 - 78%, 2021 - 80,0%, 2022 - 80,5%, 2023 - 81,6%. Trenden är fortsatt positiv.

När det gäller nyckeltalet utsläpp till luft av kväveoxider visar de senaste utfallen att utsläppen av kväveoxider, kg/invånare har fortsatt att minska med 0,1 kg/invånare mellan åren 2021 och 2022. Kungsörs resultat ligger en bra bit under rikets på 25,3 kg/inv. Utfall på nyckeltalet släpar och bedömning är därför gjord utifrån senaste tillgängliga utfall. Utfall för år 2023 kommer först sommaren år 2025.

Den samlade bedömningen är att målet delvis kommer vara uppfyllt vid årets slut.

Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Bedömning
Invånare totalt, antal	8 762	8 643	8 694	8 860	
Förvärvsarbetsande invånare 20-64 år, andel (%) (-2021)				79.0%	
Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt, kg/inv	14.8			14.8	

---

### Nämnd- och styrelsemål

---

Kungsörs invånare ska ges förutsättningar att minska sina klimatavtryck (alla nämnder och bolag)

---


#### Kommentar:

I syfte att ge invånarna förutsättningar att minska sina klimatavtryck har olika insatser eller åtgärder genomförts.

- Bland annat har följande skett:
- Förebyggande arbete med att ge tidigt stöd utifrån föräldraskapsmetoden
- Världsmiljövecka med olika aktiviteter
- Plantbytdagar på biblioteket
- Föreläsningar - Odlas för klimatet, energiberedskap
- Informationskampanjer om invasiva arter och allemansrätten på hemsidan och i sociala medier
- Elever har arbetat med källsortering, återvinning och miljöfrågor i undervisningen både i skolan och på fritids.
- Elever i årskurs har 3 deltagit i Miljöbokens arbete och även vunnit ett pris i deras skoltävling.

Måluppfyllelsen bedöms utifrån nyckeltalet "antal genomförda insatser eller åtgärder, riktade till allmänheten, i syfte att skapa förutsättningar öka deras kunskap hållbara livsstilar" där målvärdet för 2024 är att 10 insatser ska ha genomförts.

Under perioden första januari till 31 december har 21 insatser genomförts och målet bedöms därmed vara helt uppfyllt vid årets slut.

Nyckeltal	Senaste utfall	Mål 2024	Bedömning
Antal genomförda insatser eller åtgärder riktade till allmänheten, i syfte att skapa förutsättningar och öka deras kunskap om hållbara livsstilar	21	10	

### God utbildning för alla

#### Tilldelas: Barn- och utbildningsnämnden, Kommunstyrelsen och Socialnämnden.

Barns utbildning är central för att vårt samhälle ska kännetecknas av kunskap, demokratiska värderingar och likvärdighet. Alla elever ska må bra i skolan, ha en trygg skolgång och klara grundskolan.

Kungsörs kommun ska arbeta med att främja elevers skolgång genom att öka kunskapsresultaten. För att klara detta ska kommunen arbeta med tidiga och förebyggande insatser för eleverna där även kontakten med vårdnadshavare är viktigt.

Vuxenutbildningen är viktig i arbetet med god utbildning och för kompetensförsörjningen. För att med tiden minska arbetslösheten behöver kommunen stötta med utbildning för vuxna som gör att de på sikt har en egen försörjning. Företagarna är viktiga i arbetet.

Målet har koppling till målområdena Ett välmående Västmanland och Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt samt delmålen om ökad trygghet och öka andelen elever som fullföljer sina studier med godkända resultat, i Västmanlands Regionala Utvecklings Strategi (RUS).

#### Bedömning



#### Kommentar:

Bedömningen av måluppfyllelsen baseras på utfallet från nyckeltalen; elever i åk 5 och åk 8 som känner sig trygga i skolan, andelen elever i åk 9 som är behöriga till ett yrkesprogram på





gymnasiet, andel lärare med pedagogisk högskoleexamen och andel invånare 25–62 med eftergymnasial utbildning.


Utfall för 2024 för nyckeltalen; andel lärare med pedagogisk högskoleexamen och andel invånare 25–62 med eftergymnasial utbildning blir tillgängliga först våren 2025 så där har senaste tillgängliga utfall använts.


Utifrån utfallet på nyckeltalen kopplat till trygghet i skolan ser vi att elever i åk 5 upplevda trygghet har ökat med 9,8 procentenheter i jämförelse med föregående mätning. Tryggheten har ökat både bland flickor och pojkar, där pojkar anger att de är trygga i högre utsträckning än vad flickorna anger, vilket såg lika dant ut även förra mätningen. I åk 8 har dessvärre tryggheten minskat med 9,7 procentenheter i jämförelse med föregående mätning. Huruvida det finns skillnader eller inte mellan pojkar och flickor vet vi inte, då antalet respondenter varit för få för att vi skall kunna få könsfördelade resultat.

Behörigheten till yrkesprogram har totalt sett minskat i jämförelse med föregående år. Det finns skillnader mellan pojkar och flickor där flickornas behörighet ligger på 80% medans pojkarnas ligger på 64,9% vårterminen 2024. Andelen behöriga flickor har ökat med 0,8 procentenheter och andelen behöriga pojkar har minskat med 14,7 procentenheter i jämförelse med vårterminen 2023.

Den samlade bedömningen är utifrån detta att målet om god utbildning för alla delvis kommer vara uppfyllt vid årets slut.


Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Bedömning
Elever i åk 5: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", Totalt (%)	69.8%	69.8%		80.0%	
Elever i åk 8: Känner du dig trygg i skolan? Andel som svarat "Helt och hållet" eller "Till stor del", Totalt, Andel (%)	70.6%	70.6%	60.3%	75.0%	
Elever i åk. 9 som är behöriga till ett yrkesprogram, lägeskommun, andel (%)	71.8%	79.4%	71.6%		
Lärare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal grundskola åk 1-9, andel (%)	72.2%	74.0%		83.0%	

Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)	30.6%	31.3%	32.2%	
--	-------	-------	-------	---

Nämnd- och styrelsemål	Bedömning
Minst 75% av pojkar och flickor i årskurs 9 ska vara behöriga till de nationella gymnasieprogrammen (BUN)	

**Kommentar:**

Måluppfyllelsen bedöms utifrån nyckeltalet "elever i åk 9 som är behöriga till naturvetenskapligt och tekniskt program". Utfallet visar att utav de elever som gick ut årskurs 9 i somras blev 52% behöriga till naturvetenskapligt och tekniskt program. Det är en minskning i jämförelse med tidigare läsår då utfallet var 65,4%. Målet för 2025 är att minst 75% av pojkarna och flickorna ska vara behöriga till naturvetenskapligt eller tekniskt program och utifrån utfallet för 2024 bedöms målet som ej uppfyllt vid årets slut

Nyckeltal	Senaste utfall	Mål 2024	Bedömning
(N15421) Elever i åk. 9 som är behöriga till naturvetar- och teknikprogrammet, lägeskommun, andel (%)	52.0%	75.0%	

**God hälsa och välbefinnande**


**Tilldelas: Socialnämnden, Kommunstyrelsen, Barn- och utbildningsnämnden, Kungsörs Kommunteknik AB, Kungsörs Vatten AB och Kungsörs fastighets AB.**

För att ha förutsättningar att klara vardagens krav och förverkliga drömmar behöver alla må bra. Att växa upp under goda förutsättningar, i en familj med goda livsvillkor, påverkar barn och ungas hälsa och utveckling positivt både här och nu men även senare i livet. Kungsörs kommun ska aktivt arbeta för att alla ska må bra.

Kungsör har idag god service till äldre vilket ska bevaras och förbättras, det ska finnas tillgängliga aktiviteter och mötesplatser för att öka tryggheten och bibehålla äldres psykiska och fysiska hälsa. Samlingslokaler, stöd i hemmet, boendelokaler som främjar hälsa och självständighet är viktiga delar för att alla invånare ska trivas. Arbetet med civilsamhället och kopplingen till den regionala strategin för folkhälsa är viktig för att få kraft i folkhälsoarbetet med ett särskilt fokus på ungas hälsa där forskning visar att idrott, rörelse och engagemang är viktigt för att öka välmående.

Våld i nära relationer är ett allvarligt brott, ett folkhälsoproblem och ytterst ett brott mot de mänskliga rättigheterna och vi ser att det ökar. Kungsörs kommun ska fortsatt arbeta aktivt med att våld aldrig ska förekomma och det förebyggande arbetet mot våld i nära relation ska stärkas.

Målet har koppling till målområdet Ett välmående Västmanland och delmålen om att öka tryggheten, minska andelen barn i ekonomiskt utsatta hushåll samt öka andelen barn och vuxna som anger att deras hälsa är bra eller mycket bra, i Västmanlands Regionala Utvecklings Strategi (RUS).

Bedömning


### Kommentar:






Målet bedöms utifrån nedanstående nyckeltal om brukarnas helhetssyn, deltagartillfällen i idrottsföreningar, implementerade rutiner kopplat till våld i nära relation och andel invånare i ekonomiskt utsatta hushåll. Ett nyckeltalen har en eftersläpning på cirka ett år och nyckeltalet om andel invånare i ekonomiskt utsatta hushåll mäts inte längre.

När det gäller utfallet på brukarbedömningen särskilt boende har utfallet förbättrats med 17 procentenheter i jämförelse med 2023, utfallet 2024 landar på 78%. Kungsör ligger nu i nivå med riket (79%) och strax över snittet för Västmanlands kommuner (75%). Utfallet på brukarbedömningen inom hemtjänsten blev 73% och når ej upp till önskvärd nivå (94%), utfallet har dessutom fortsatt att minska i jämförelse med tidigare år.

När det gäller deltagartillfällen i idrottsföreningar ser vi att trenden från 2022 håller i sig och deltagartillfällena fortsätter att öka, både i Kungsör och i riket. Utfallet 2023 blev 20,1. Ökning har skett i alla åldersgrupper; 7–12 år, 13–16 år och 17–20 år. Störst ökning syns i gruppen 7–12 år, där man gått från 22 till 25 deltagartillfällen. Antal deltagartillfällen har öka för både könen.

I dagsläget har 4 av 6 nämnder/styrelser en implementerad rutin för att hantera misstanke om våld i nära relationer.

Utifrån de utfall som finns bedöms därmed målet delvis vara uppfyllt vid årets slut.

Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Bedömning
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	43.0%	61.0%	78.0%	85.0%	
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	85.0%	81.0%	73.0%	94.0%	
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	18.2	20.1		17.7	
Nämnder och bolag som har en implementerad rutin för att hantera misstanke om våld i nära relationer, andel (%)		0.0%	66.7%	75.0%	
(N02904) Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta familjer, andel (%)				10.5%	

## **Goda arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt**

### **Tilldelas: Kommunstyrelsen, Barn- och utbildningsnämnden, Socialnämnden, Kungsörs Kommun teknik AB, Kungsörs Vatten AB och Kungsörs fastighets AB.**

Detta är ett inåtriktat mål som pekar på de förutsättningar som är nödvändiga för att organisationen ska kunna skapa värde för invånare, brukare och kunder. Kungsörs kommuns viktigaste resurs är medarbetarna med deras kompetens.

Arbetet med goda arbetsvillkor behöver fortsätta och för att kunna arbeta förebyggande ska utvecklingen för sjukfrånvaro följas upp. Medarbetarenkäten ska genomföras återkommande för att ge en indikation på hur organisationen mår och om arbetet känns meningsfullt.

Perspektivet jämställdhet ska genomsyra hela Kungsörs kommun och bolagen och organisationen ska ha konkurrenskraftiga och jämlika löner. I det arbetet blir lönekartläggningarna en viktig del. Arbetet mot upplevd diskriminering ska fortsätta.

Hållbar utveckling kräver smarta arbetsätt, medarbetare som mår bra, kommunikation, kvalitet, god service och tillgänglighet. Organisationen ska använda digital teknik som frigör resurser för att höja kvalitet inom andra områden.

Ekonomisk tillväxt är ett produktions-mått, t.ex. ett lands bruttonationalprodukt (BNP). Kommunen ska bidra till den ekonomiska tillväxten genom att iordningsställa industrimark så att fler företag kan etablera sig i kommunen och skapa arbetstillfällen. Men det är också viktigt att tillväxten sker på ett hållbart sätt utifrån miljömässiga och sociala faktorer.

Målet har koppling till målområdet Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt och delmålen om att öka sysselsättningen samt god ekonomisk utveckling, i Västmanlands Regionala Utvecklings Strategi (RUS).

---

### **Bedömning**

---



### **Kommentar:**

Måluppfyllelsen bedöms utifrån nyckeltalen; Medarbetarengagemang (HME), andel heltids-, tillsvidareanställda, ny industrimark, sjukfrånvaro och långtidssjukfrånvaro samt grundläggande kunskap inom området våld i nära relationer. Föregående år användes enbart HME, andel heltids-, tillsvidareanställda och ny industrimark för bedömning av måluppfyllelsen. Antalet nyckeltal kopplat till målet har därmed utökats för 2024 utifrån politiska önskemål.

Utfall 2024 för HME saknas och bedömningen av nyckeltalets måluppfyllelse är gjord utifrån senaste tillgängliga utfall. Kommunen har som ambition att medarbetarenkäter innehållande HME ska göras kontinuerligt framöver.







Andelen heltids-, tillsvidareanställda har ökat med 1,8 procentenheter i jämförelse med 2023. Utfallet per den 31 december 2024 visar att Kungsörs kommun hade 77,2% heltids-, tillsvidareanställda.

När det gäller ny industrimark är utfallet för 2024 0 kvm, vilket också var målvärdet. Målet är att 30 000 kvm ny industrimark ska vara klar år 2025, men efter politiskt beslut har arbetet med Sliparen 2 pausats och därmed kommer ambitionen om 30 000 kvm ny industrimark ej bli uppfyllt under 2025.

När det gäller sjukfrånvaron är ambitionen att minska både den totala- och långtidssjukfrånvaron. Den totala sjukfrånvaron har minskat med 0,6 procentenheter under 2024 i jämförelse med 2023. Lika så har långtidssjukfrånvaron (mer än 59 dagar) har minskat med 3,1 procentenheter under 2024 i jämförelse med 2023.

Ambitionen är att den grundläggande kunskapen inom våld i nära relationer ska öka. Kunskapen mättes för första gången 2023 och utfall för 2024 hamnade på 78,6%, vilken är en ökning med 2,8 procentenheter.

Vid årets slut bedöms därmed målet vara uppfyllt i hög grad.

Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Bedömning
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen - Totalindex, senaste mätning på tre år				83	
Heltidsanställda, tillsvidareanställda, kommun, andel (%)	74.8%	75.4%	77.2%		
Ny industrimark (planlagd), kvm	0	0	0	0	
Sjukfrånvaro kommunalt anställda mer än 59 dagar som andel av total sjukfrånvaro, (%)	32.4%	45.1%	42.0%		
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, (%)	8.4%	8.6%	8.0%		
Grundläggande kunskap inom området våld i nära relationer		75.8%	78.6%		

## Hållbar konsumtion och produktion

### Tilldelas: Kommunstyrelsen, Kungsörs Kommun teknik, Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden, Kungsörs Vatten AB och Kungsörs fastighets AB.

Omställning till en hållbar konsumtion och produktion av varor och tjänster är en nödvändighet för att minska negativ påverkan på klimat och miljö samt människors hälsa. Det är en tvärgående fråga och olika verktyg och åtgärder, på olika nivåer och av olika aktörer behövs där utbildning och information är två hörnstenar. Kungsör har och ska fortsatt ha ett stort miljöfokus och behöver utveckla regelbundna mätningar av exempelvis matsvinn, ekologiska- och lokala livsmedel, fordon och transporter.

Ett sätt att främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster är att öka återanvändningen. Genom att återanvända produkter behövs inte nya resurser tas från jorden. Därför ska Kungsörs kommun utveckla ett system för cirkulär ekonomi för kommunen och bolagen.

Kungsör ska fortsätta arbeta och utveckla hållbara byggnader som främjar medvetna val av byggnadsmaterial och hur de ska hanteras. Genom att välja SundaHus eller likvärdigt ska kommunen säkerställa att de material som används har mindre klimatpåverkan och håller länge. För att skapa långsiktigt värdefulla byggda miljöer ska kommunen inom ramavtalsupphandlingar bli bättre på att ställa miljökrav.

Målet har koppling till perspektivet hållbar utveckling i Västmanlands Regionala Utvecklings Strategi (RUS).

---

#### Bedömning

---





#### Kommentar:


Måluppfyllelsen bedöms utifrån senast tillgängliga utfall på nyckeltalen avseende insamlat kommunalt avfall, energianvändning för kommunens lokaler och andel fossiloberoende fordon i kommunorganisationen. Utfall för fossiloberoende fordon 2024 presenteras först våren 2025, bedömning är därför gjord utifrån senaste tillgängliga utfall. När utbyte av personbilar i kommunkoncernen sker, köps hybrider (el/bensin) in i syfte att minska förbrukningen av fossila bränslen. Det finns dessutom två elbilar som är 100 procent fossilfria.

Målvärdet för 2024 var att utfallet gällande energianvändningen ska minska i jämförelse med föregående år. Vid en jämförelse mellan december 2023 och december 2024 kan vi se att elenergiförbrukningen ökat med 0,84 Kwh/Kvm. Ökningen kan bland annat bero på följande:

- Kommunen har sedan tidigare köpt fastigheten Gösen 8, men övertog el abonnemanget först i december 2023 när företaget Recover flyttade ut ur lokalerna. Det innebär att energianvändningen för denna fastighet inte ingår i energiförbrukningen för perioden 1 jan-31 aug 2023, men att den gör det för samma period 2024.
- 3 fastigheter har haft dubbla abonnemang där verksamheten och KKTAB tidigare delat på kostnaden, numera står KKTAB för hela abonnemanget, vilket innebär att förbrukning för KKTAB ökar.

Vid årets slut bedöms därmed målet delvis vara uppfyllt.

Nyckeltal	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Mål 2024	Bedömning
Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)	501.0	482.0		530.0	
Energianvändning lokaler för kommunen, gradtalsjusterad	70.1	67.5	68.4		

Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	29.5%	29.5%	33.0%	
--	-------	-------	-------	---

## Måluppfyllelse, finansiella mål

Två av tre finansiella mål uppnås och ett mål - det om kassalikviditeten i koncernen - är nära att uppnås.

Resultatmålet innebär att kommunen ska prestera minst en krona i överskottsresultat för 2024. Målet uppnås eftersom resultatet landar på 13 232 tkr. (Prognosen per den 31 augusti 2024 förutspådde ett resultat motsvarande 12 135 tkr.)

Självfinansieringsgraden av årets skattefinansierade investeringar - det vill säga investeringar i Kungsörs kommun, KKTAB, VMKF och VMMF - är hög. Det beror på att det inte har investerats i lika hög utsträckning som likviditetsutrymmet från resultat och avskrivningar medger.

Kassalikviditeten i koncernen är 96 procent. Om kassalikviditeten är lägre än 100 procent, har kommunkoncernen inte tillräcklig betalningsförmåga på kort sikt för att möta sina kortsiktiga betalningsåtaganden fullt ut. Det är en trend generellt i landet att kassalikviditeten försämrats och en fullt naturlig utveckling när de statliga riktade bidragen så väl som det reala skatteunderlaget minskar. Ränteutvecklingen har varit särskilt betungande för Kungsörs kommunkoncern, som haft mycket hög andel korta lån i sin skuldportfölj. Nyckeltalet ger en ögonblicksbild och är därför viktigt att följa över tid. För Kungsörs kommunkoncerns del har nyckeltalet försämrats över tid, vilket är en väckarklocka om att koncernen kommer att få en försämrad betalningsberedskap.


## Finansiella mål

Enligt kommunallagens bestämmelser ska kommunfullmäktige i budgeten ange finansiella mål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning innebär att varje generation själv ska bära kostnaderna för det den konsumerar.


### Bedömning



## Kommunens resultat ska minst uppgå till 1 krona av skatteintäkter och generella statsbidrag vid årets slut

Nyckeltal	Senaste utfall	Mål 2024	Bedömning
Kommunens resultat av skatteintäkter och finansiella statsbidrag, Kr	13 232	1	

## Självfinansieringsgrad av årets skattefinansierade investeringar ska vara minst 100% inklusive likviditetsöverskottet från 2023 års resultat och investeringar


Nyckeltal	Senaste utfall	Mål 2024	Bedömning
Självfinansieringsgrad av skattefinansierade investeringar, procent (%)	134.0%	100.0%	

### Kommentar:

Självfinansieringsgraden av de skattefinansierade investeringarna uppgår till 134,0 procent. Kommunens självfinansieringsgrad är 121,6 procent. Kungsörs kommuntekniks 160,2 procent. Kungsörs kommuns andel av Västra Mälardalens kommunalförbunds innebär 123,9 procent självfinansieringsgrad och likaledes i Västra Mälardalens myndighetsförbund -20,1 procent.

## Kommunkoncernens kassalikviditet ska vara högre än 100 procent

Kassalikviditet är ett mått på kortsiktig betalningsförmåga. Den beräknas som omsättningstillgångar exkl. lager och pågående arbeten i procent av kortfristiga skulder.

Nyckeltal	Senaste utfall	Mål 2024	Bedömning
Kommunkoncernens kassalikviditet, procent (%)	96.2%	100.1%	

## Avstämning avkastningskrav i ägardirektiv

Avkastningskravet på Kungsörs fastighets AB (KFAB) enligt ägardirektivet som antogs 2024-05-06 (KS 2024/52), säger att bolaget ska ha en avkastning motsvarande 4,5 procent. Det ska beräknas som att direktavkastningen på totalt kapital = driftsnettot / marknadsvärdet. Bolaget ska ges möjlighet att återinvestera avkastningen i fastighetsbeståndet i syfte att förbättra driftsnettot och därmed framtida intäktsmöjligheter samt att tillgångsmassan värdesäkras.

Avkastningen uppgår 2024 i KFAB till 6,68 procent. Driftsnettot är 52 361 tkr och det genomsnittliga marknadsvärdet beräknas till 783 431 tkr. Avkastningskravet uppfylls därmed.

Avkastningskravet ger uttryck för önskan att bolaget ska investera i fastigheterna och att investeringarna som görs ska vara värdeskapande. Nivån på marknadsvärdet spelar stor roll för att kravet ska uppnås. Kommunen har inte beslutat om avkastningskrav på något annat koncernföretag.

## Slutsatser avseende god ekonomisk hushållning

Den sammantagna bedömningen är att Kungsörs kommun har en god ekonomisk hushållning över tid. För året 2024 är måluppfyllelsen sådan att verksamheterna delvis uppfyller de av kommunfullmäktige ställda kraven på resultat och ambitionsnivå, vilka återges i mål och budget för 2024. Det finns dock en högre ambition för och ett särskilt riktat fokus mot att höja grundskolans resultat och se till så att fler elever ska bli behöriga till gymnasiet. Skulle skolresultaten höjas skulle Kungsörs kommuns attraktivitet öka och därmed skapa bättre förutsättningar på lång sikt för en stabil ekonomi och kompetensförsörjning.

Vidare är den finansiella situationen stabil över tid. Kommunen har haft resultatnivåer som har varit bättre än budget under många år, en mycket god likviditet och en ekonomisk

handlingsberedskap för oförutsedda händelser. Den stora risk som finns för en fortsatt stabil ekonomisk situation är att kommunkoncernen har bland de högsta låneskulderna per invånare i landet (Kommuninvest). När räntorna har ökat så har också betydligt större andel av de kommunala bolagens omsättning behövt täcka räntekostnaderna. Det har medfört att mindre pengar har kunnat läggas på verksamhet. Dessutom är investeringstakten relativt låg. Orsaken till den låga investeringsnivån har ofta förklarats med resursbrist, i form av tid och personal.

Om de kommunala företagen inte klarar av att investera i den takt som krävs för att konsolidera ekonomin kan det vara värdefullt att likviditeten används till att amortera på låneskulden. Å andra sidan finns det stora underhållsbehov i fastighetsbeståndet. Hur kommunkoncernen tar hand om sina tillgångar är en faktor att fokusera mer på för att säkerställa en långsiktigt god hushållning av skattemedlen.

## Resultat och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning innebär att kommunens egendom ska förvaltas med en strävan efter att hålla förmögenheten åtminstone intakt. Det gäller även verksamhet som organiseras i bolags- eller annan form. Löpande intäkter ska täcka löpande kostnader och resultatet ska vara tillräckligt för att finansiera investeringsbehov och kommande utbetalningar på lång sikt.

Resultaträkning Belopp i tusentals kronor (tkr)	KOMMUNEN		Budget 2024	avvikelse bud/prog
	2024	2023		
Verksamhetens intäkter	101 231	105 715		
Verksamhetens kostnader	-779 075	-765 015	-675 042	-2 802
- varav jämförelsestörande poster	1 503	-10 410		
Avskrivningar och nedskrivningar	-9 317	-8 523	-9 111	-206
<b>Verksamhetens nettokostnader</b>	<b>-687 161</b>	<b>-667 823</b>	<b>-684 153</b>	<b>-3 008</b>
Skatteintäkter	456 062	441 747	456 539	-477
Generella statsbidrag och utjämning	233 263	235 951	228 722	4 541
<b>Verksamhetens resultat</b>	<b>2 164</b>	<b>9 875</b>	<b>1 108</b>	<b>1 056</b>
Finansiella intäkter	18 127	11 635	5 715	12 412
Finansiella kostnader	-7 059	-5 600	-6 823	-236
<b>Resultat efter finansiella poster</b>	<b>13 232</b>	<b>15 910</b>	<b>0</b>	<b>13 232</b>
Extraordinära poster				
<b>Årets resultat</b>	<b>13 232</b>	<b>15 910</b>	<b>0</b>	<b>13 232</b>

Kommunen har en stabil och motståndskraftig ekonomi. Resultatnivån sjunker. Utvecklingen är förväntad eftersom vi befinner oss i en lågkonjunktur och den reala skatteunderlagsutvecklingen är negativ. Den främsta boven i dramat är pensionskostnaderna som räknas upp med inflationsindex i juni året innan. Kommunen har inte vidtagit några direkta åtgärder för att sänka kostnaderna 2024, utan i stället sänkt resultatnivån till 1 krona i budgeterat överskott, för att avvakta att pensionskostnaderna sjunker igen från och med 2025. På så vis uppfattar även verksamheterna en stabilitet i den ekonomiska styrningen. Som syns i resultattabellen ovan har verksamhetens resultat en positiv budgetavvikelse med knappa 1 056 tkr.

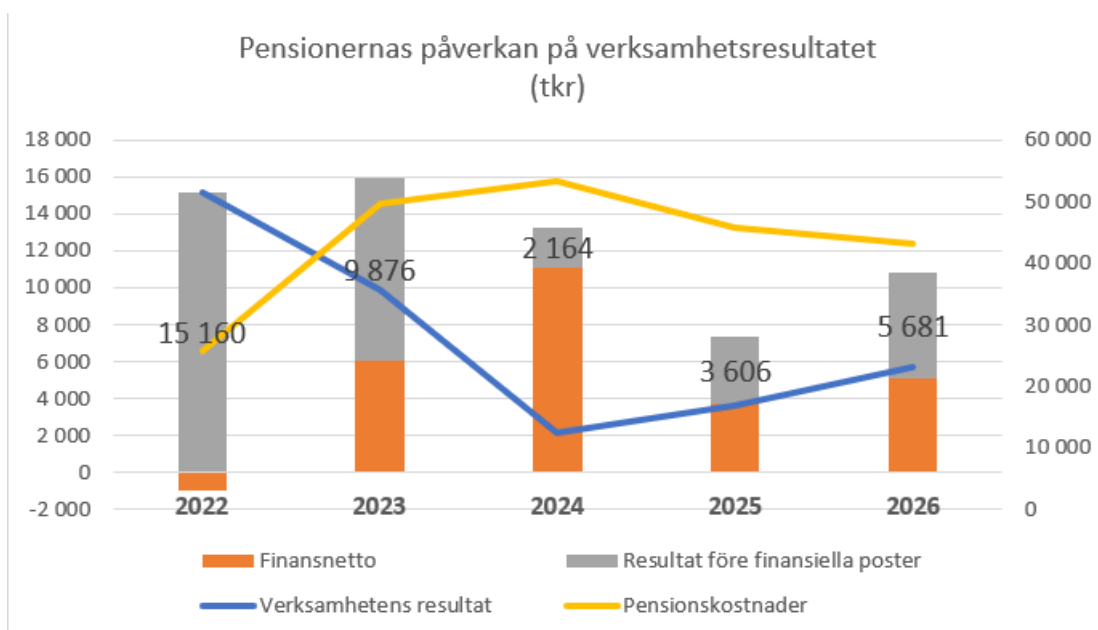
Det som avgör det förhållandevis höga resultatet på totalt 13 232 tkr, är de höga finansiella intäkterna. År 2024 var ett tufft år, med hög inflation, höga räntor och låg tillväxt. När sådana tider råder blir pengar mer värda och kommunen har fått högre avkastning än på många år för placerad överskottslikviditet. Dessutom var 2024 det första året någonsin som kommunen började placera pensionsmedel på börsen och även om 2024 inte var ett anmärkningsvärt starkt börsår så var avkastningen därifrån klart högre än den på räntemarknaden procentuellt sett.

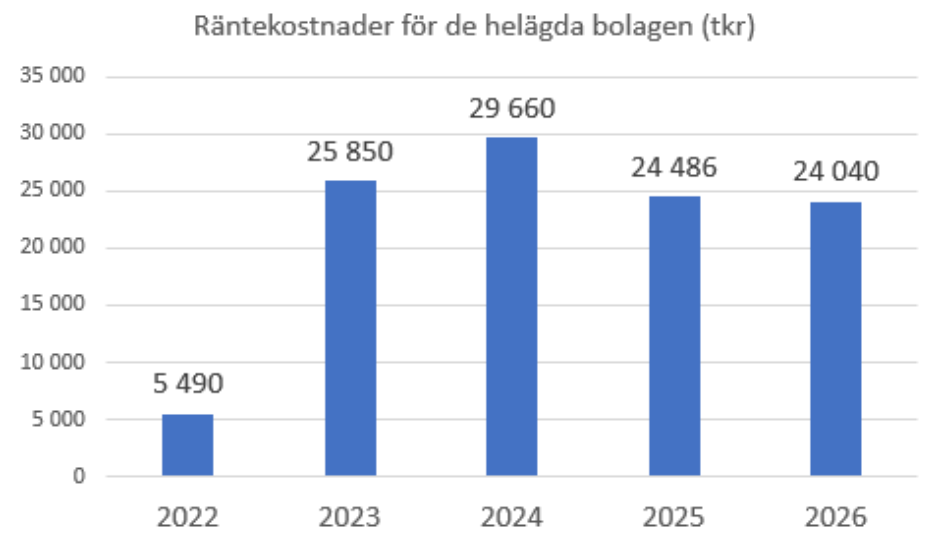
På bilden nedan syns pensionskostnadsutvecklingens påverkan (gul linje) på verksamhetsresultatet (blå linje). Resultatet före finansiella poster (grå stapel) är stabil över tid, även om finansnettot (orange stapel) påverkar det totala resultatet i högre grad än tidigare.

Det sammanlagda resultatet i kommunkoncernen är 16 232 tkr. Företagen i kommunkoncernen har en fortsatt svag ekonomisk ställning och räntekostnadsutvecklingen är det som i huvudsak har försvårat läget i år, precis som förra året. Västra Mälardalens myndighetsförbund påverkas märkbart av att konjunkturen innebär lägre intäkter för bygglovsansökningar.

Kommunkoncernens externa låneskuld (med enbart de helägda kommunala bolagen inräknade) uppgår till 795 858 tkr. Det är lika mycket som förra året, men eftersom befolkningen har ökat har skulden per invånare minskat från 92 081 kr år 2023 till 91 541 kr år 2024. De närmaste åren kommer låneskulden att öka som en konsekvens av byggandet av fler äldreboendeplatser. Räntorna kommer dock att sjunka från och med 2025, men inte alls till den nivå som var aktuell innan 2023.

Sammanfattningsvis utvecklas koncernens finansiella ställning svagt i år, men det var planerat. Nästa år sjunker pensionskostnaderna rejält och tillsammans med sjunkande räntor, förbättras utsikterna därefter.





## Balanskravsresultat

Kommunen har ett positivt balanskravsresultat med 5 096 tkr. Det finns poster som påverkar kommunens resultat och som behöver elimineras vid en bedömning av huruvida kommunen får anses uppfylla lagens krav om god ekonomisk hushållning. De poster som elimineras härrör inte till den egentliga verksamheten. Motiveringen till att samtliga realisationsvinster ska elimineras är att vinsterna ska användas för att investera i andra anläggningstillgångar eller för att betala skulder som tagits för att förvärva tillgångarna. Även marknadsvärden på finansiella placeringar elimineras när balanskravsutredningen görs eftersom det inte vore rimligt om kortsiktiga upp- eller nedgångar i marknadsvärden på värdepapper fick effekter som exempelvis oönskade verksamhetsneddragningar.

Enligt 11 kap. 14 § kommunallagen får kommuner under vissa förutsättningar reservera medel i en resultatutjämningsreserv (RUR) för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Om balanskravsresultatet skulle vara negativt något år finns möjlighet att utnyttja kommunens RUR om skatteunderlagets utveckling har varit lägre än snittet de senaste åren. Kommunen får enligt sina egna riktlinjer använda RUR under högst två på varandra följande år och värdet på kommunens RUR vid årets slut är 30 000 tkr.

År 2023 är däremot det sista året som det är möjligt att reservera medel till RUR, vilken kan användas till och med år 2033. Riksdagen fattade beslutet den 25 oktober 2023, om att kommuner från och med 2024 ska kunna avsätta medel till en resultatreserv (RER) istället för till RUR. RER är flexiblare än RUR (SOU 2021:75).

Balanskravsresultat belopp i tusentals kronor (tkr)	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Årets resultat enligt resultaträkningen	13 232	15 910
Samtliga realisationsvinster (-)	0	-787
Orealiserade vinster (-) och förluster (+) värdepapper	-8 136	-3 731
<b>Årets resultat efter balanskravsjusteringar</b>	<b>5 096</b>	<b>11 392</b>
<b>Årets balanskravsresultat</b>	<b>5 096</b>	<b>11 392</b>

## Väsentliga personalförhållanden

### Medarbetare kommunkoncernen

Kungsörs kommun har vid årsskiftet 1015 anställda (alla anställningsformer) vilket är 33 färre anställda än föregående år. Det har vidare skett en minskning när det gäller andelen månadsavlönade visstid samt timanställda, totalt har dessa minskat med 71 årsarbetare. Andelen tillsvidareanställda har ökat med 24 årsarbetare. Förklaringar till ökningen av tillsvidareanställda

är bland annat efterlevnad av LAS (inkonverteringar) nyanställningar, nya befattningar, omställningar för att möta ökade krav i verksamheterna m m. Trots ökningen är antalet anställda färre än föregående år. Vilket tolkas som att det aktiva arbetet med personalbemanning pågår. Det visar också genomgående att antalet årsarbetare enligt avtalat anställningsinfo och egentlig tillsättning har en diff. Egentlig tillsättning är genomgående lägre, och även i förvaltningarna. Förklaringar kan bl a vara att vid frånvaro sker en större samordning dels på arbetsplatserna och i större enheter, flexibla scheman/arbetstider, tillskapad resurspool m m.

Tabellen på nästa sida visar antal anställda och skillnader mellan föregående år.

	Antal anställda		2024-2023
	2024	2023	Skillnad antal anställda
<b>Kommun alla anställningsformer</b>	<b>1015</b>	<b>1048</b>	<b>33 färre anställda</b>
varav tillsvidare	633	609	24 fler anställda
varav tidsbegränsad ( månad samt timavlönade)	405	476	71 färre anställda
<b>Antal årsarbetare enl avtalat a-info och vad som tillsätts</b>	<b>12,84 <u>åå</u> färre</b>	<b>4,73 <u>åå</u> färre</b>	
<b>KKTAB alla anställningsformer</b>	<b>39</b>	<b>41</b>	<b>2 färre anställda</b>
varav tillsvidare	29	33	4 färre anställda
varav tidsbegränsad	10	8	2 fler anställda
<b>Antal årsarbetare enl avtalat a-info och vad som tillsätts</b>	<b>0,5 fler</b>	<b>4,5 <u>åå</u> färre</b>	

### Medarbetare kommunen - antal anställda fördelat per förvaltning

Inom Kommunstyrelseförvaltningen finns en ökning med 16 fler anställda (alla anställningsformer). Det visas också en ökning av månads- och timanställningar, totalt 18 anställningar. Förklaringarna är bl a organisatoriska förändringar, rekryteringar till enheter på grund av underbemanning m m. Andelen visstidsanställningar som ökas handlar om vikariat inom t ex kost och lokalvård. När det gäller dess påverkan på antalet årsarbetare på Kommunstyrelsenivån visas en marginell ökning av 1,21 årsarbetare.

Socialförvaltningen syns en minskning från föregående år från 583 anställda till 523 anställda (alla anställningsformer) Vilket innebär att det är 60 anställda färre vid årsskiftet. Andelen visstidsanställda samt timavlönade inom Socialförvaltningen har minskat totalt med 85 anställda mot föregående år (visstid samt timavlönade) Andelen tillsvidareanställda har ökat 9 anställda. Förklaringar är bland annat inkonverteringar, rekryteringar med mera

Inom Barn- och utbildningsförvaltningen återfinns mindre skillnader vid jämförelse med föregående år. Antalet anställda (alla anställningsformer) har ökat med 2 anställda, andelen tillsvidareanställda motsvaras av 14 fler anställda, visstid samt timavlönade motsvaras av 11 färre anställda. Förklaringar till ökning är bland annat som för övriga, nyrekryteringar,

inkonverteringar, nya uppdrag med mera. Minskningarna kan förklaras av att verksamheterna ser över bemanning och anställningar.

Sammanfattningsvis ses minskningen av visstidsanställda och timavlönade som positivt ur verksamhetssynpunkt, bland annat därför att det medför kontinuitet och stabilitet för förvaltningarnas målgrupper, detta då målgrupperna möter färre personal. Parallellt innebär detta även att arbetsgivaren verkar för att ge de anställda anställningar enligt lagstiftarens mening och att timanställningar endast användas vid kortare inlägg och inte vid längre vikariat.

KKTAB har totalt 39 antal anställda 2024 vilket är 2 färre än föregående år, andelen tillsvidare har minskat med 4 anställda. Tidsbegränsade har ökat med 2 anställda.

KFAB har totalt 11 anställda, varav 7 män och 4 kvinnor.

Tabellen nedan visar antal anställda och skillnader mellan föregående år. Genomgående är antalet anställd färre än föregående år. Vilket tolkas som att det aktiva arbetet med personalbemanning pågår. Det visas också genomgående att antalet årsarbetare enligt avtalat anställningsinfo och egentlig tillsättning vid frånvaro har en diff. (samma som på kommunnivå) Egentlig tillsättning är genomgående lägre. Förklaringar se samma som ovan, d v s kan bland annat vara att vid frånvaro sker en större samordning dels på arbetsplatserna och i större enheter, flexibla scheman/arbetstider, tillskapad resurspool m m

Antal anställda per förvaltning

	Socialförvaltningen			Barn-och utbildningsförvaltningen			Kommunstyrelsens förvaltning		
	2024	2023	Skillnad	2024	2023	Skillnad	2024	2023	Skillnad
Alla anställnings- och löneformer	523	583	<b>60 färre</b>	398	396	<b>2 fler</b>	99	83	<b>16 fler</b>
Tillsvidareanställd månadsavlönad	329	320	<b>9 fler</b>	248	234	<b>14 fler</b>	56	55	<b>1 fler</b>
Visstidsanställd månadsavlönad	38	69	<b>31 färre</b>	39	46	<b>7 färre</b>	13	7	<b>6 fler</b>
Visstidsanställd timavlönad	168	222	<b>54 färre</b>	117	121	<b>4 färre</b>	34	22	<b>12 fler</b>
Antal årsarbetare enligt avtalat a-info och vad som tillsätts	61,17 åå färre	27,15 åå färre		20,16 åå fler	34,44 åå fler		2,38 åå färre	2,17 åå färre	

### Andelen anställda kvinnor och män

Kungsörs kommun har idag 77 procent kvinnor anställda och 23 procent män. Föregående år motsvarades könsfördelning av 76 procent kvinnor och 24 procent män.

### Genomsnittlig sysselsättningsgrad

Tillsvidareanställdas genomsnittliga sysselsättningsgrad motsvaras av 82,95 % 2024, mot föregående år 83,07%. Tillsvidareanställda har en lägre genomsnittlig sysselsättningsgrad än visstidsanställda. Visstidsanställdas sysselsättningsgrad motsvaras av 97,68 %, vilket pekar på att ett aktivt arbete behövs kring möjligheterna för tillsvidareanställda att arbeta önskad och utökad

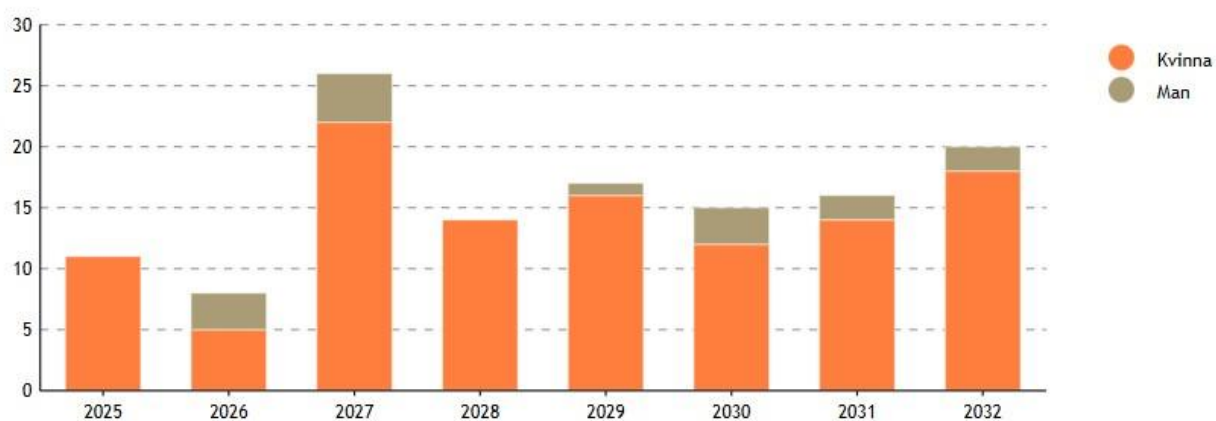
sysselsättningsgrad. Inom KKTAB motsvaras anställda män av 80 procent och kvinnorna är 20 procent. Inom KFAB motsvaras anställda män av 63 procent och kvinnorna av 37 procent.

### Pensionsprognos

Kungsörs kommun har 108 anställda i dagsläget som uppnår 65 år mellan åren 2027–2032. Pensionsåldern räknas här från 65 års ålder. Inom närtid (åren 2027–2030) 72 anställda som uppnår pensionsålder. Att uppnå 65 år innebär inte att pension tas ut, dock krävs att kompetensförsörjningsplanering påbörjas snarast. Aktuella yrkeskategorier är barnskötare, undersköterskor, stödassistenter med flera.

För KKTAB motsvaras det av en till 6 personer som uppnår 65 års ålder under ovanstående tid. Aktuella yrkeskategorier är anläggningsarbetare, fastighetskötare samt drifttekniker. KFAB pensionsavgångar

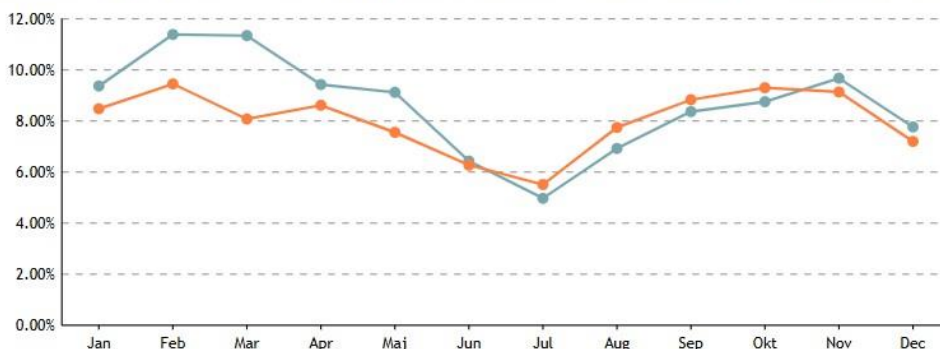
**Tabell antal medarbetare som uppnår 65 år under åren 2025–2032**



	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
▼ Alla kön	11	8	26	14	17	15	16	20
Kvinna	11	5	22	14	16	12	14	18
Man		3	4		1	3	2	2

## Sjukfrånvaro kommunala verksamheter tabellen visar sjukfrånvaro per månad samt tabell för långtidssjukfrånvaro

Organisation: Kungsörs kommun | Anställnings- och löneform: Tillsvidareanställd månadsavlönad | Sysselsättning: Heltid+Deltid | Avtal: Alla exkl. u



	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
2023 — Sjukfrv %, vald månad	9.37%	11.38%	11.34%	9.43%	9.12%	6.43%	4.97%	6.92%	8.37%	8.75%	9.67%	7.77%
2024 — Sjukfrv %, vald månad	8.48%	9.45%	8.08%	8.61%	7.55%	6.27%	5.51%	7.74%	8.83%	9.30%	9.13%	7.20%

varav långtidssjukfrånvaro i kommunen	2024	2023
Alla åldrar	42,88%	45,28%
<=29	31,40%	20,03%
30-49	35,84%	46,31%
	50,61%	48,34%

### Korttidssjukfrånvaro kommunen

Korttidssjukfrånvaron i Kungsörs kommun har sjunkit på totalnivå, samt inom alla åldersgrupper sedan 2022. I december 2024 motsvaras korttidssjukfrånvaron av 7,99 procent. (föregående år var den 8,60 procent) En förklaring till minskningen ses vara att företagshälsovården nyttjas i större utsträckningar nu, d v s förutsättningar skapas för ett förbyggande och stödjande arbete tidigare. Vilket är ett arbete som ska fortsätta aktivt. Den kommunala verksamheten har många yrken som dagligen har en nära kontakt med brukare/barn, vilket periodvis ökar smittorisken och kan generera i en korttidsfrånvaro (förkylningar, influensa, med mera). Korttidssjukfrånvaron nuvarande siffror ses inte som något alarmerande, dock behöver det förebyggande och stödjande arbetet fortsätta aktivt på enheterna. Som ett led i det arbetet finns en planerad arbetsmiljöutbildning för alla chefer och skyddsombud (genomförs under våren 2025).

### Långtidssjukfrånvaro kommunen

När det gäller sjukfrånvaro överstigande 59 dagar har en minskning skett sedan föregående år. Långtidssjukfrånvaron motsvaras av i december 2024 av 42,88 procent mot föregående år 45,28 procent. Vid sjukskrivning överstigande 59 dagar är den mer svår att påverka i någon större utsträckning för arbetsgivaren, detta då det till stor del handlar om sjukskrivningsorsakerna som t ex remissförfarande, specialistläkarvård och undersökningar med väntetid. En annan faktor som påverkar långtidssjukfrånvaro statistiken är, den regeländring som Försäkringskassan

numera har genom att kunna undanta sjukskrivningar från prövning mot hela arbetsmarknaden. (d v s 180 dagar). Statistik från FK visar bl a på (och då för riket) att har sjukskrivningsorsakerna "förflyttats" från att tidigare har omfattat muskler och skelett, rörelseapparaten, till att nu till stor del omfattas av psykisk ohälsa, vilket också är ett mönster som syns bland långtidssjukskrivningarna i Kungsörs kommun.

När det gäller arbetsgivarens möjlighet att arbeta med långa och korta sjukskrivningar, och att arbeta förebyggande för att undvika sjukskrivning, ses mest påverkansmöjlighet när det gäller korttidssjukfrånvaron. Till exempel att arbeta med tidiga förebyggande insatser, att fånga upp ohälsa i tid och tidiga kontakter med företagshälsovården.

Förvaltningarna har nyttjat företagshälsovården mer aktivt under 2024 än tidigare, bland annat till förebyggande insatser, stöd i olika sammanhang och till enskilda individer och grupper. Dessa insatser förväntas också förhindra längre sjukskrivningar på sikt.

### **Sjukfrånvaro KKTAB**

KKTAB:s sjukfrånvaro har sjunkit och visar nu på totalnivå ett värde motsvarande 4,87 procent (föregående år 5,93 procent). Sjukfrånvaro överstigande 59 dagar har ett högre värde men förklaras av enstaka sjukfall. Sjukfrånvaron i KFAB är 0,46 procent för perioden, och kan konstateras ha en mycket låg frånvaro.

## **Förväntad utveckling**

### **Ljusning och utmaningar i ekonomin 2025**

Sverige befinner sig fortsatt i lågkonjunktur. Nettokostnaderna måste anpassas till ett skatteunderlag som även 2025 växer mycket svagt på grund av befolkningsminskning och lågkonjunktur. Lyckligtvis sjunker kommunsektorns pensionskostnader rejält 2025, så det ska inte vara några större problem att säkerställa en ekonomi i balans. Utöver detta hade Kungsör en befolkningsökning med fyra personer 1 november 2024, vilket gynnar skatteunderlaget 2025 mer än den befolkningsminskning hade gjort, vilket de flesta kommuner i Västmanland erfarit under året.

I takt med att inflation och räntor sjunker ökar hushållens disponibla inkomster. Efterfrågan på svensk export antas öka 2025. Arbetslösheten antas minska därför att staten och kommunsektorn har behov av att öka antalet anställda betydligt.

Behovet av reinvesteringar i äldre verksamhetslokaler samt vatten- och avloppsanläggningar är växande generellt i svenska kommuner. Dessutom måste antalet boendeplatser för äldre ökas genom omfattande investeringsprojekt. De ekonomiska förutsättningarna i kombination med de ökade behoven av kapital, gör att kassaflödet blir allt svagare. Ovanpå detta är den totala befolkningsökningen den lägsta på 20 år, till följd av särdeles låga födslootal och liten invandring. Alla kommuner kommer att få minskade barnkullar i förskola och skola kommande år. Därav även minskade behov av lokaler för de yngre åldersgrupperna.

De ekonomiska förutsättningarna kräver fortsatt god kontroll över hela Kungsörs kommunkoncerns gemensamma ekonomi med hjälp av investerings-, underhålls- och lokalförsörjningsplaner. Ekonomi betyder hushållning, men inte bara hushållning av pengar utan av kapitalresurser överhuvudtaget. Kommunkoncernen binder exempelvis stora värden i sina fastigheter, vilka behöver underhållas för att värdet ska upprätthållas.

### **Antalet äldre ökar samtidigt som antalet barn minskar på sikt**

Den demografiska utvecklingen har varit Kungsörs kommuns största framtidsutmaning enligt kommunens ekonomiska rapportering i många år. Antalet äldre ökar kraftigt eftersom den stora 1940-talistgenerationen passerar 80-strecket. Av allt att döma kommer samtidigt antalet förskolebarn att minska i samtliga kommuner i hela landet kommande år. Det föds färre barn och kommande årskullar som uppnår barnafödande ålder är mindre än dagens. Även om kommande generation skulle föda fler barn per kvinna skulle barnantalet inte återhämtas, eftersom det är färre kvinnor som kan föda barn. Fram till 2028 förväntas antalet 1-5 åringar att minska med 80 000 i riket, vilket motsvarar nästan en hel årskull. För grundskolebarn förväntas minskningen inträffa lite senare, men SCB bedömer att antalet 6-15 åringar kommer att vara 155 000 färre år 2033 än i dag.

SKR pratar om att denna stora samhällsomställning - där resurser tas från kommunala verksamheter för barn och ges till kommunala verksamheter för äldre - kräver mod, klokskap och lång framförhållning hos lokala politiker (*Nytt demografiverktyg visar demografiförändringar i 290 kommuner*, [www.skr.se](http://www.skr.se)). Samtidigt innebär det stora möjligheter. Det har varit svårt att bemanna de pedagogiska verksamheterna med behöriga lärare. När det blir färre barn, krävs inte lika många lärare och det finns chans att skapa en likvärdig skola i hela landet. Samtidigt råder det brist på människor som arbetar i äldreomsorgen och när förskolans behov minskar, kan äldreomsorgen ta del av värdefull erfarenhet från personer som tidigare har arbetat med barn och som nu får möjlighet att skola om sig.

Enligt majoritetspolitikernas tio-punkts-program för mandatperioden ska det byggas bostäder på Tallåsgården för att möta det ökade behovet av bostäder för äldre. Förslaget till vad som ska finnas på Tallåsgården tas fram av en arbetsgrupp på delegation av kommundirektören (KS 2024/175). PWC vann upphandlingen att genomföra en analys av kommunens behov av äldreomsorgsplatser fram till och med 2039. Investeringen ser ut att bli den mest omfattande i kommunen någonsin.

Enligt PWC är behovet av särskilda boendeplatser mellan 31 och 57 fram till 2039, beroende på om kommunens egen befolkningsframskrivning eller en framskrivning av behovet som är baserad på riksgenomsnittet används. Om lägenhetsinnehavare på Mistelns trygghetsboende med omfattande vårdbehov flyttar till särskilt boende i stället, tillfredsställs behovet av trygghetsboenden - som kan fungera som ett mellansteg mellan självständigt boende och särskilt boende. PWC menar att kommunen kan effektivisera bemanningen på Södergården och därmed spara personalkostnader. De menar också att lokalkostnaderna för Södergården är höga jämfört med andra kommuner. Bättre planering av personal och lokaler har chans att påverka

den slutliga kostnaden för kommunens äldreomsorg och således prioriteringarna i kommunens budgetarbete kommande 15 år.

## Förslag på stora förändringar i det mellankommunala utjämningsystemet

En parlamentarisk riksdagsgrupp har sett över samtliga delar av utjämningsystemet för kommuner och regioner 2022–2024, i den största utredningen som någonsin har genomförts av den mellankommunala utjämningsystemet. Uppdraget har inneburit en total genomlysning av systemet, i syfte att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar i hela landet - utan att det för den skull ska utjämnas för ambitionsnivå, effektivitet eller avgiftsnivå. Utredningen har mynnat ut i ett förslag som heter "Nätt och jämnt" (SOU 2024:50). Trots att de olika modellerna är helt och hållet matematiska, skapar de ändå en politisk polarisering, eftersom förslaget innebär att mer medel ska flyttas från stad till landsbygd.

Förslaget innehåller en ökad garantinivå i inkomstutjämningsystemet, ändrade parametrar i LSS-utjämningsystemet avseende främst personalkostnadernas påverkan, samt en rejäl översyn av samtliga nio delmodeller i kostnadsutjämningsystemet. I Kostnadsutjämningsystemet avser skillnaden för Kungsörs del socioekonomiska förutsättningar och i viss mån hänsyn till gleshet. Tabellen nedan speglar hur systemet hade påverkat Kungsörs kommuns intäkter (mnkr) om det hade införts 2024 och är tagen från material som finns tillgängligt till den parlamentariska utredningen.

Kungsör					
	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Inkomstutjämnings	15 222	15 222	15 222	15 222	15 222
Kostnadsutjämnings	2 765	2 765	2 765	2 765	2 765
Fast införandebidrag	0	0	0	0	0
Svagt befolkningsunderlag	0	0	0	0	0
Ersättning för eftersläpning	0	0	0	0	0
Införandebidrag	0	0	0	0	0
Regleringspost	1 784	2 138	2 267	2 348	2 405
varav finansiering införande	-646	-292	-163	-83	-26
<b>Netto 1</b>	<b>19 771</b>	<b>20 125</b>	<b>20 254</b>	<b>20 335</b>	<b>20 392</b>
<i>(Nuvarande)</i>	<i>19 397</i>	<i>19 397</i>	<i>19 397</i>	<i>19 397</i>	<i>19 397</i>
<b>Förändring</b>	<b>374</b>	<b>728</b>	<b>857</b>	<b>937</b>	<b>995</b>
LSS inkl införande och finans.	4 288	4 464	4 431	4 425	4 424
Införandebidrag 2 inkl finans.	-65	-5	-1	0	0
<b>Netto 2</b>	<b>23 994</b>	<b>24 585</b>	<b>24 685</b>	<b>24 760</b>	<b>24 816</b>
<i>(Nuvarande)</i>	<i>23 685</i>	<i>23 685</i>	<i>23 685</i>	<i>23 685</i>	<i>23 685</i>
<b>Förändring</b>	<b>308</b>	<b>899</b>	<b>999</b>	<b>1 075</b>	<b>1 131</b>
<b>Förändring mnkr</b>	<b>2,7</b>	<b>7,9</b>	<b>8,8</b>	<b>9,4</b>	<b>9,9</b>

Eftersom utredningen inte finns med på Riksdagens propositionslista 2025 är det rimligt att anta att eventuella genomslag i utjämningsystemet med anledningen av utredningen kan bli verklighet först efter år 2026.

## Finansiella rapporter

### Resultaträkning

Resultaträkning Belopp i tusentals kronor (tkr)	Not	KONCERNEN		KOMMUNEN	
		2024	2023	2024	2023
Verksamhetens intäkter	3	211 470	244 531	101 231	105 715
Verksamhetens kostnader	4, 31	-816 180	-841 370	-779 075	-765 015
- varav jämförelsestörande poster	10	1 758	-10 410	1 503	-10 410
Avskrivningar och nedskrivningar	5	-47 886	-47 600	-9 317	-8 523
<b>Verksamhetens nettokostnader</b>		<b>-652 596</b>	<b>-644 439</b>	<b>-687 161</b>	<b>-667 823</b>
Skatteintäkter	6	456 062	441 747	456 062	441 747
Generella statsbidrag och utjämning	7	233 263	235 951	233 263	235 951
<b>Verksamhetens resultat</b>		<b>36 729</b>	<b>33 259</b>	<b>2 164</b>	<b>9 875</b>
Finansiella intäkter	8	15 143	13 110	18 127	11 635
Finansiella kostnader	9	-35 640	-33 579	-7 059	-5 600
<b>Resultat efter finansiella poster</b>		<b>16 232</b>	<b>12 790</b>	<b>13 232</b>	<b>15 910</b>
Extraordinära poster					
<b>Årets resultat</b>		<b>16 232</b>	<b>12 790</b>	<b>13 232</b>	<b>15 910</b>

## Balansräkning

		KONCERNEN		KOMMUNEN	
		2024 jan-dec Utfall	2023 jan-dec Utfall	2024 jan-dec Utfall	2023 jan-dec Utfall
<b>Balansräkning</b>					
Belopp i tusentals kronor (tkr)	Not				
<b>TILLGÅNGAR</b>					
<b>Anläggningstillgångar</b>					
Immateriella anläggningstillgångar	11	456	383		
Materiella anläggningstillgångar					
- mark, byggnader och tekniska anläggningar	12	814 834	808 379	157 751	150 394
- pågående nyanläggningar	12	74 742	82 802	12 191	11 462
- maskiner och inventarier	13	206 455	200 012	21 048	19 912
- pågående investeringar fordon, maskiner, inv.	13	392	228		
Finansiella anläggningstillgångar	14	13 163	10 885	110 276	127 309
<b>SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR</b>		<b>1 110 042</b>	<b>1 102 689</b>	<b>301 266</b>	<b>309 077</b>
<b>Omsättningstillgångar</b>					
Bidrag statlig infrastruktur	15	5 511	5 867	5 511	5 867
Förråd, lager och exploatering	16	7 501	5 808	4 810	5 055
Kortfristiga fordringar	17	56 245	78 688	78 192	67 070
Kortfristiga placeringar	18	170 258	115 085	170 258	115 085
Kassa och bank	19	183 704	196 667	164 309	187 270
<b>SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR</b>		<b>423 219</b>	<b>402 115</b>	<b>423 080</b>	<b>380 347</b>
<b>SUMMA TILLGÅNGAR</b>		<b>1 533 261</b>	<b>1 504 804</b>	<b>724 346</b>	<b>689 424</b>
<b>EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER</b>					
<b>Eget kapital</b>	20	<b>371 940</b>	<b>359 664</b>	<b>341 562</b>	<b>325 652</b>
- periodens resultat		16 232	12 790	13 232	15 910
- resultatutjämningsreserv		30 000	30 000	30 000	30 000
<b>Avsättningar</b>					
Avsättningar för pensioner o liknande förpliktelser	21	118 303	89 919	116 849	87 638
Övriga avsättningar	22	29 551	18 433	28 643	17 132
<b>SUMMA AVSÄTTNINGAR</b>		<b>147 854</b>	<b>108 352</b>	<b>145 492</b>	<b>104 770</b>
<b>Skulder</b>					
Långfristiga skulder	23	527 222	561 837		
Kortfristiga skulder	24	440 013	432 161	194 060	213 092
<b>SUMMA SKULDER</b>		<b>967 235</b>	<b>993 998</b>	<b>194 060</b>	<b>213 092</b>
<b>SUMMA</b>		<b>1 533 261</b>	<b>1 504 804</b>	<b>724 346</b>	<b>689 424</b>
<b>EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER</b>					
<b>PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER</b>					
<b>Ansvarförbindelser</b>					
- Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	25	157 368	154 659	157 368	154 659
- Övriga ansvarförbindelser	26				
<i>Borgensåtaganden</i>		803 143	802 547	803 029	802 547

## Kassaflödesanalys

	Not	KONCERNEN		KOMMUNEN	
		2024 jan-dec Utfall	2023 jan-dec Utfall	2024 jan-dec Utfall	2023 jan-dec Utfall
<b>Kassaflödesanalys</b>					
Belopp i tusentals kronor (tkr)					
<b>Den löpande verksamheten</b>					
Periodens resultat		16 232	12 790	13 232	15 910
Justering för ej likviditetspåverkande poster	27	92 625	60 300	54 642	20 470
Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	28	-4 853	-2 203	-4 248	-578
Poster som redovisas i annan sektion	29	-612	787		787
Kassaflöde från den löpande verksamheten före rörelsekapitalförändring		103 392	71 674	63 626	36 589
<b>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapitalet</b>					
Ökning (-) minskning (+) av förråd/exploateringsutg.		-1 693	-562	245	-600
Ökning (-) minskning (+) av kortfristiga fordringar		-10 088	38 273	-11 122	19 547
Ökning (+) minskning (-) av kortfristiga skulder		-55 173	-10 837	-19 032	-2 860
Ökning (-) minskning (+) av kortfristiga placeringar		-3 018	-5 342	-55 173	-5 342
Kassaflöde från den löpande verksamheten		33 420	93 206	-21 456	47 334
<b>Investeringsverksamheten</b>					
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar (-)					
Investering i materiella anläggningstillgångar (-)		-52 667	-56 808	-18 538	-13 662
Investering i finansiella anläggningstillgångar (-)		1 203	-827	-827	-827
Försäljning/utrangering av materiella anläggningstillgångar (+)		-827	4 396		2 226
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar (+)		-527	-255		
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-52 818	-53 494	-19 365	-12 263
<b>Finansieringsverksamheten</b>					
Nyupptagna lån (+)		5 182	29 280		
Amortering av skuld (-)		-2 842	-13 219		
Ökning (-) minskning (+) av långfristiga fordringar		2	-100	17 860	-100
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		2 342	15 961	17 860	-100
<b>Årets kassaflöde</b>		<b>-17 056</b>	<b>55 673</b>	<b>-22 961</b>	<b>34 971</b>
<b>Likvida medel vid periodens början</b>		<b>200 760</b>	<b>230 831</b>	<b>187 270</b>	<b>152 299</b>
<b>Likvida medel vid periodens slut</b>		<b>183 704</b>	<b>286 504</b>	<b>164 309</b>	<b>187 270</b>

Notering: utgående balans 2023 saknar eliminering med -85 744 tkr avseende den kortfristiga skulden till bolagskoncernen i kommunens balansräkning, det vill säga de helägda bolagens banktillgodohavanden i internbanken.

## Redovisningsprinciper och noter

### Struktur och navigering bland noterna

Avsnittet noter i årsredovisningen inleds med en innehållsförteckning. Noterna kommer i samma ordning som resultat- och balansräkningens poster. Särskilda upplysningar lämnas antingen direkt i anslutning till den post som berörs, i *not 1 Tillämpade redovisningsprinciper* eller *not 2 Uppskattningar och bedömningar*.

Not 1 Tillämpade redovisningsprinciper

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Not 3-10 Noter till resultaträkningen

Not 11-26 Noter till balansräkningar

Not 27-29 Noter till kassaflödesanalysen

Not 30 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision

Not 31 Icke uppsägningsbara operationell leasingavtal överstigande 1 år

### Not 1 Tillämpade redovisningsprinciper

#### Reglering

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring (LKBR) och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer (RKR). Nedan redogörs för tillämpade redovisningsprinciper i kommunens redovisning och eventuella avvikelser jämfört med lagar och rekommendationer.

#### Jämförelsetal och principer

Jämförelsetalen är desamma som i årsredovisningen för 2023. Samma redovisningsprinciper har tillämpats.

#### Kommunkoncernen och sammanställda räkenskaper

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag	Ägarandel
Kungsörs kommunföretag AB	100,0%
<i>med tillhörande dotterbolag:</i>	
Kungsörs Fastighets AB	
Kungsörs Vatten AB	
Kungsörs Kommunteknik AB	
Kungsörs Grus AB	25,0%
Västra Mälardalens kommunalförbund	14,85%
Västra Mälardalens myndighetsförbund	40,0%

## Värderings- och omräkningsprinciper

### Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar är tillgångar avsedda för stadigvarande bruk i kommunen.

Materiella anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar som är utsatta för värdeminskning. För mark, konst och pågående arbeten görs ej avskrivningar. Ränteutgifter aktiveras ej.

Kommunen redovisar endast anläggningstillgångar i balansräkningen som har en ekonomisk livslängd om minst tre år och en utgift på minst ett prisbasbelopp för ett enskilt objekt eller ett samlat investeringsprojekt, minskat med eventuella investeringsbidrag och försäljningsinkomster. Statliga investeringsbidrag eller investeringsbidrag från annan bidragsgivare bokförs som ett anskaffningsvärde och skrivs av i samma takt som anläggningstillgången som bidraget avser. Om en anläggningstillgång vid räkenskapsårets utgång har ett lägre värde än det bokförda värdet, skrivs värdet i balansräkningen ner och påverkar resultatet direkt. När tillgången skrivs ner anpassas framtida avskrivningar så att det nya redovisade värdet fördelas över den återstående nyttjandeperioden. Mer om tillämpnings- och värderingsanvisningar för anläggningstillgångar återfinns i kommunens Riktlinje för investeringar KS 2022/35.

### Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inflyta. En fordran är kortfristig om den förfaller inom ett år.

Finansiella instrument värderas till verkligt värde enligt det bedömda marknadsvärdet på bokslutsdagen. Kommunens placerade medel är avsedda att täcka framtida åtaganden men är också föremål för försäljning och kan därmed inte betraktas som stadigvarande.

Tomter till försäljning värderas kollektivt per exploateringsområde. I anskaffningsvärdet ingår mark, projekteringskostnader och andra direkta utgifter för åtgärder på tomtmarken.

Exploateringsverksamheten värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet.

För den kommunala koncernen finns en gemensam koncernkontostruktur som används av kommunen och dess helägda bolag. Det innebär enkelt uttryckt att koncernens alla mellanhavanden gentemot banken redovisas som ett enda konto. Kungsörs kommun redovisar enligt 7.21 BFN 2012:5 hela tillgången som sin egen eftersom Kungsörs kommun är ensam gäldenär mot banken. Saldona avseende koncernföretagen redovisas som en skuld till koncernföretag.

### Skulder och avsättningar

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS och redovisas enligt den s.k. blandmodellen i enlighet med LKBR och RKR R10. Blandmodellen innebär att avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och avtalspensioner som intjänats från och med 1998 samt samtliga garanti- och visstidspensioner redovisas som en avsättning.

Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i den kommunala koncernen redovisas enligt K3. Avsättningen för miljöskulden är beräknad utifrån ett uppskattat nuvärde för ett antal åtgärder över tid.

### Intäkter och kostnader

I enlighet med RKR R2 är slutavräkningen för 2023 och 2024 baserad på SKR:s prognos i cirkulär 24:56 i december 2024. Avskrivningar belastar kommunens resultat från och med månaden efter investeringen har aktiverats. Utdelning redovisas enligt kontantprincipen när den betalas in på kommunens bankkonto. Bidrag och intäkter kopplade till exploateringsverksamheten resultatförs direkt och tas inte upp i anläggningsregistret för att sedan skrivas av. När exploateringen är avslutad sker slutavräkning mot faktiska kostnader.

### Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 47,18 procent, vilket motsvarar ett genomsnittligt beräknat pålägg av SKR för kommuner.

Materiella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad samt en internränta på 2,5 procent, vilket motsvarar SKR:s föreslagna internränta för året.

Gemensamma verksamheter i form av central administration, måltidsverksamhet och lokalvård har inte fördelats ut på förvaltningarna.

### Periodiseringar

Väsentliga belopp för intäkter och kostnader har bokförts på den period som de bedömts tillhöra. Vikariekostnaderna som avser december månad har dock inte periodiserats.

### Avvikelser från grundläggande redovisningsprinciper

Kommunen avviker från RKR R5 Leasing. Leasingavtal ska klassificeras som finansiella om de innebär att de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Ett leasingavtal som inte klassificeras som finansiellt är ett operationellt leasingavtal. Kommunen redovisar alla leasingavtal som operationella i dagsläget. Operationella leasingavtal ska redovisas i not om framtida hyresåtaganden uppdelat på olika tidsperioder och vara rensade från övriga tjänster än det som utgör själva hyran. Avvikelsen har stor påverkan på balansomslutningen och viss påverkan på verksamhetens kostnader samt avskrivningar. Ett projektarbete påbörjades i maj 2024 med målsättningen att klassificera och värdera fastighetskontrakten och redovisa dem som finansiell leasing, när kriterierna för det är uppfyllda.

## Not 2 Uppskattningar och bedömningar

I noten redovisas väsentliga uppskattningar och bedömningar som ligger till grund för de finansiella rapporterna.

### Avsättning för åtgärdande av miljöskuld

Avsättningen baseras på en grov beräkning som Structor lämnat i sin miljöutredning av specifika fastigheter i Kungsörs kommun. Utgångspunkten är att kommunen kan erhålla 50 procent bidragstäckning från Naturvårdsverket. Eftersom beräkningarna från Structor är mycket grova och de ekonomiska förutsättningarna oförutsägbara, har ingen indexuppräknings baserad på ränteläget eller inflationen skett.

### Exploatering

Kommunen har sex olika exploateringsprojekt i sin balansräkning:

Gjutaren 4

Domaren 6

Runnabäcken 2

Solcellspark Rybacken

Sliparen

Borgvik

Kommunen fördelar infrastrukturen i komponenter enligt fakturaunderlagen vid aktivering. En nedgrävning av en kraftledning som förväntas verkställas av Vattenfall kvartal 1 2025 är bokförd som en kortfristig skuld kopplat till exploateringsprojektet Runnabäcken 2. Enligt Vattenfalls egen uppskattning ska nedgrävningen kosta ca. 13 miljoner kronor.

### Jämförelsestörande poster

Som jämförelsestörande poster betraktas poster som är sällan förekommande och överstiger 100 tkr. Realisationsvinster och -förluster vid försäljning av anläggningstillgångar samt intäkter och kostnader till följd av exploateringsverksamheten redovisas alltid som jämförelsestörande. Realiserade och orealiserade värdeförändringar inom finansiella tillgångar redovisas aldrig som jämförelsestörande, eftersom kommunen inte uppger jämförelsestörande poster bland finansiella poster. Det beror på att finansiella poster är jämförelsestörande till sin natur då de varierar mycket mellan åren.

### Grunder för periodisering av vissa statsbidrag där osäkerhet föreligger

Statsbidrag periodiseras ut över den tid som de avser. När det inte framgår av beslutet vilken period statsbidragen avser, periodiseras intäkten över den tid som motsvarande kostnad fortlöper, vilken statsbidraget är avsett att täcka.

## RESULTATRÄKNING

Not 3 Verksamhetens intäkter	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Belopp i tusentals kronor (tkr)				
Försäljningsintäkter	25 606	39 636	5 930	5 925
Taxor och avgifter	32 166	17 499	14 947	14 806
Hyror och arrenden	85 447	88 166	7 017	6 652
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	58 290	68 166	58 058	62 270
EU-bidrag	91	85	91	85
Övriga bidrag och kostnadsersättningar	5 399	3 890	2 982	3 890
Entreprenad, försälj av verksamhet, m m	4 216	26 302	12 206	11 300
Realisationsvinster på anläggningstillg	255	787	-	787
<b>SUMMA</b>	<b>211 470</b>	<b>244 531</b>	<b>101 231</b>	<b>105 715</b>

Not 4 Verksamhetens kostnader	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Belopp i tusentals kronor (tkr)				
Material, avgifter, tjänster, mm	-88 004	-162 739	-64 313	-61 114
Bidrag och transfereringar	-16 421	-15 362	-20 725	-18 812
Entreprenader och köp av verksamhet	-173 213	-92 642	-136 930	-136 495
Löner och sociala avgifter	-470 465	-455 645	-421 617	-407 290
Pensionskostnader	-60 148	-64 080	-58 170	-60 670
Hyror, arrenden, leasing, övr. fastighetskost	-6 453	-50 961	-77 320	-80 634
Bolagsskatt	-1 476	59	-	-
<b>SUMMA</b>	<b>-816 180</b>	<b>-841 370</b>	<b>-779 075</b>	<b>-765 015</b>

	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
<b>Not 5 Av- och nedskrivningar</b>				
Belopp i tusentals kronor (tkr)	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Avskrivning immateriella anläggningstillg	-55	-55	-	-
Avskrivningar byggn o tekniska anlägg	-29 398	-29 648	-5 333	-4 993
Avskrivningar maskiner och inventarier	-17 396	-17 880	-3 534	-3 513
Nedskrivningar och utrangeringar	-1 037	-17	-450	-17
<b>SUMMA</b>	<b>-47 886</b>	<b>-47 600</b>	<b>-9 317</b>	<b>-8 523</b>

	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
<b>Not 6 Skatteintäkter</b>				
Belopp i tusentals kronor (tkr)	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Preliminär kommunalskatt	456 674	432 566	456 674	432 566
Preliminär slutavräkning innevarande år	1 616	6 888	1 616	6 888
Slutavräkningsdifferens föregående år	-2 228	2 293	-2 228	2 293
<b>SUMMA</b>	<b>456 062</b>	<b>441 747</b>	<b>456 062</b>	<b>441 747</b>

	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
<b>Not 7 Generella statsbidrag och utjämnning</b>				
Belopp i tusentals kronor (tkr)	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Inkomstutjämnning	126 446	133 792	126 446	133 792
Kostnadsutjämnning	15 223	14 290	15 223	14 290
Regleringspost	26 487	20 443	26 487	20 443
Generella bidrag från staten	3 232	3 277	3 232	3 277
Utjämningsbidrag LSS	37 173	42 135	37 173	42 135
Kommunal fastighetsavgift	24 702	22 014	24 702	22 014
<b>SUMMA</b>	<b>233 263</b>	<b>235 951</b>	<b>233 263</b>	<b>235 951</b>

	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
<b>Not 8 Finansiella intäkter</b>				
Belopp i tusentals kronor (tkr)	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Utdelningar från koncernföretag	-	-	1 500	1 625
Utdelningar på aktier och andelar	353	-	353	-
Realiserad vinst försälj finansiella instrument	322	-	322	-
Orealiserad värdestegring finansiella instrum	8 136	5 342	8 136	5 342
Ränteintäkter	6 332	7 768	4 547	3 241
Borgensavgifter	-	-	3 270	1 427
<b>SUMMA</b>	<b>15 143</b>	<b>13 110</b>	<b>18 127</b>	<b>11 635</b>

Not 9 Finansiella kostnader	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Belopp i tusentals kronor (tkr)				
Räntekostnader på lån	-28 357	-27 854	-	-
Kostnad förändring av pensionsavsättning	-7 238	-5 610	-7 024	-5 441
Övriga finansiella kostnader	-45	-115	-35	-159
<b>SUMMA</b>	<b>-35 640</b>	<b>-33 579</b>	<b>-7 059</b>	<b>-5 600</b>

Not 10 Jämförelsestörande poster i verksamhetens nettokostnader	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Belopp i tusentals kronor (tkr)				
Exploateringsintäkter	-	787	-	787
Realisationsvinster och -förluster vid försäljning av anläggningstillgångar	255	-	-	-
Försäkringsersättning	-	191	-	191
Nedgrävning kraftledning	-3 000	-10 000	-3 000	-10 000
Rättelse löneskatt löneväxling	-	-1 388	-	-1 388
Beviljade statsbidrag innan 2024	4 712	-	4 712	-
Rättelse moms 2023	-209	-	-209	-
<b>SUMMA</b>	<b>1 758</b>	<b>-10 410</b>	<b>1 503</b>	<b>-10 410</b>

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Belopp i tusentals kronor (tkr)				
Ingående värden	949	2 124	-	-
Inköp	128	6	-	-
Försäljning/bidrag	-	-	-	-
Utrangering/justeringar	-	-1 180	-	-
<b>Summa utgående värden</b>	<b>1 077</b>	<b>950</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
Årets avskrivningar	-55	-55	-	-
Akkumulerade avskrivningar	-566	-512	-	-
<b>Totala avskrivningar</b>	<b>-621</b>	<b>-567</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
Årets nedskrivningar/återföringar	-	-	-	-
Pågående projekt	-	-	-	-
<b>Summa utgående redovisat värde</b>	<b>456</b>	<b>383</b>	<b>-</b>	<b>-</b>

Not 12 Mark, byggnader och tekniska anläggningar	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Belopp i tusentals kronor (tkr)				
Ingående värden	1 324 298	1 292 671	215 969	208 373
Inköp	28 151	49 204	13 033	8 649
Försäljning/bidrag	-626	-3 038	-343	-1 053
Utrangering/justeringar	8 046	994	-	-
<b>Summa utgående värden</b>	<b>1 359 869</b>	<b>1 339 831</b>	<b>228 659</b>	<b>215 969</b>
Årets avskrivningar	-29 323	-29 262	-5 333	-4 992
Ackumulerade avskrivningar	-418 452	-502 190	-65 575	-60 583
<b>Totala avskrivningar</b>	<b>-447 775</b>	<b>-531 452</b>	<b>-70 908</b>	<b>-65 575</b>
Årets nedskrivningar/återföringar	-97 261	-	-	-
Pågående projekt	74 742	82 802	12 191	11 462
<b>Summa utgående redovisat värde</b>	<b>889 576</b>	<b>891 181</b>	<b>169 942</b>	<b>161 856</b>

Not 13 Maskiner och inventarier	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Belopp i tusentals kronor (tkr)				
Ingående värden	325 440	322 734	60 285	58 058
Inköp	12 853	18 728	4 670	5 542
Försäljning/bidrag	-4 095	-3 759	-	-3 315
Utrangering/justeringar	11 047	-	-	-
<b>Summa utgående värden</b>	<b>345 245</b>	<b>337 703</b>	<b>64 955</b>	<b>60 285</b>
Försäljning/utrangeringar	3 029	-	-	-
Årets avskrivningar	-17 395	-17 604	-3 534	-3 234
Ackumulerade avskrivningar	-124 424	-122 587	-40 373	-39 366
<b>Totala avskrivningar</b>	<b>-138 790</b>	<b>-140 191</b>	<b>-43 907</b>	<b>-42 600</b>
Årets nedskrivningar/återföringar	-	2 500	-	2 227
Pågående projekt	392	228	-	-
<b>Summa utgående redovisat värde</b>	<b>206 847</b>	<b>200 240</b>	<b>21 048</b>	<b>19 912</b>

Not 14 Finansiella anläggningstillgångar	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Belopp i tusentals kronor (tkr)				
<b>Aktier och andelar</b>				
Kungsörs Grus AB	-	-	30	30
Kommunaktiebolaget	1	1	1	1
VAFAB Miljö AB	1 777	1 777	1 777	1 777
Kungsörs Kommunföretag AB	-	-	68 148	68 148
Mälardalens Brand och räddning	1 737	1 737	1 737	1 737
Inera AB	42	42	42	42
Energikontoret i Mälardalen	9	9	9	9

Mälarskog Insatskonto	7	7	7	7
Kommuninvest ekonomisk förening	7 600	6 773	7 600	6 773
Kooperativ utveckling i Västmanland	1	1	1	1
Västmanlands tolkservice	13	13	13	13
Nätverk för byggnadsvård	10	10	10	10
Insatskonton	1	1	1	1
SABO	-	5	-	-
HBV	-	80	-	-
Västra Mälardalens VA AB	250	250	-	-
<b>Summa aktier och andelar</b>	<b>11 448</b>	<b>10 706</b>	<b>79 376</b>	<b>78 549</b>
<i>Långfristiga fordringar</i>				
Kungsörs Kommunteknik AB	-	-	30 000	47 860
Kungsörs Kommunföretag AB	900	-	900	900
Västra Mälardalens VA AB	500	-	-	-
Återbäring HBV	40	179	-	-
Övriga långfristiga fordringar	275	-	-	-
<b>Summa långfristiga fordringar</b>	<b>1 715</b>	<b>179</b>	<b>30 900</b>	<b>48 760</b>
<b>Summa utgående redovisat värde</b>	<b>13 163</b>	<b>10 885</b>	<b>110 276</b>	<b>127 309</b>

Kungsörs kommun har tagit upp två fordringar på Kungsörs kommunföretag AB (800 tkr respektive 100 tkr) som inte återfinns som motsvarande skuld i Kungsörs kommunföretags balansräkning. Därav att posten inte har eliminerats i koncernbokslutet.

	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
Not 15 Bidrag till statlig infrastruktur	2024	2023	2024	2023
Belopp i tusentals kronor (tkr)	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Totalt bidrag Citybanan	8 882	8 882	8 882	8 882
Ackumulerad upplösning	-3 371	-3 015	-3 370	-3 015
varav årets upplösning	-355	-355	-355	-355
<b>SUMMA</b>	<b>5 511</b>	<b>5 867</b>	<b>5 511</b>	<b>5 867</b>

Med Citybanan avses finansieringen av anläggandet av två nya spår på hela sträckan Tomtebodastockholm Södra och frigöra kapacitet för att utveckla interregional tågtrafik och godstrafik av nationellt intresse och betydelse. Kostnaden bärs i huvudsak av staten men med medfinansiering av vissa kommuner och regioner enligt avtalet om medfinansiering av Citybanan m m undertecknat den 19 december 2007. Kungsörs kommun ska bidra med en sammanlagd finansiering om 7 320 tkr under 25 år med start 2013, motsvarande prisnivån den 1 januari 2008, vilken indexerats enligt medfinansieringsavtalet.

	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
Not 16 Förråd, lager och exploateringsfastigheter	2024	2023	2024	2023
Belopp i tusentals kronor (tkr)	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Förråd	2 691	753	-	-
Tomter till försäljning	4 644	4 889	4 644	4 889
Tomträttsmark till försäljning	166	166	166	166
<b>SUMMA</b>	<b>7 501</b>	<b>5 808</b>	<b>4 810</b>	<b>5 055</b>

Not 17 Kortfristiga fordringar	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
Belopp i tusentals kronor (tkr)	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Kundfordringar	24 999	11 284	8 227	7 482
Statsbidragsfordring o kostnadsersättningar	91	85	91	85
Övriga kortfristiga fordringar	18 561	54 630	45 064	51 500
Förutbetalda kostnader o upplupna intäkter	11 351	11 469	24 563	8 003
Skattefordringar	1 243	1 220	247	-
<b>SUMMA</b>	<b>56 245</b>	<b>78 688</b>	<b>78 192</b>	<b>67 070</b>

Not 18 Kortfristiga placeringar	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
Belopp i tusentals kronor (tkr)	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
<b>Pensionsmedelsportfölj</b>	<b>113 121</b>	-	<b>113 121</b>	-
anskaffningsvärde aktiefonder	55 769	-	55 769	-
värdereglering	2 702	-	2 702	-
- varav svenska aktier (%)	24,9	-	24,9	-
- varav utländska aktier (%)	75,1	-	75,1	-
anskaffningsvärde i räntefonder	57 352	-	57 352	-
värdereglering	2 730	-	2 730	-
<b>Anskaffningsvärde vid årets slut</b>	<b>118 553</b>	-	<b>118 553</b>	-
<b>Likviditetsportfölj</b>				
anskaffningsvärde räntefonder	115 085	111 885	115 085	111 885
försäljning	-66 000	-	-66 000	-
värdereglering	2 621	3 200	2 621	3 200
<b>Anskaffningsvärde vid årets slut</b>	<b>51 706</b>	<b>115 085</b>	<b>51 706</b>	<b>115 085</b>
<i>genomsnittlig räntebindningstid</i>	0,8	0,8	0,8	0,8
<b>Summa kortfristiga placeringar</b>	<b>170 258</b>	<b>115 085</b>	<b>170 258</b>	<b>115 085</b>

Kungsörs kommun har två placeringsportföljer med olika ändamål. Enligt kommunens policy för medelsförvaltning får den genomsnittliga räntebindningstiden (durationen) i likviditetsportföljen vara maximalt 1,5 år. Den ska matcha finansieringsbehovet för avsättningar på medellång sikt. Vidare ska pensionsmedelsförvaltningen enligt samma policy bestå av 50 procent aktier och 50 procent räntor, med en tillåten avvikelse på tio procentenheter. För närvarande uppfyller inte pensionsmedelsportföljen policyn och det beror på att portföljen skapas successivt i år för att minska tajmingrisken.

Not 19 Kassa och bank	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
Belopp i tusentals kronor (tkr)	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Kassa	59	47	58	47
Bank	183 645	196 620	164 251	187 223
<b>SUMMA</b>	<b>183 704</b>	<b>196 667</b>	<b>164 309</b>	<b>187 270</b>

Kommunen har tillsammans med koncernbolagen en gemensam checkräkningskredit på 40 000 tkr som är outnyttjad.

Not 20 Eget kapital	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
Belopp i tusentals kronor (tkr)	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Ingående eget kapital	371 940	359 664	341 562	325 652
Resultatutjämningsreserv	30 000	30 000	30 000	30 000
Årets resultat	16 232	12 790	13 232	15 910
<b>SUMMA</b>	<b>418 172</b>	<b>402 454</b>	<b>384 794</b>	<b>371 562</b>

Not 21 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024	2023	2024	2023
Belopp i tusentals kronor (tkr)	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
<i>Ing avsättning till pensioner exkl löneskatt</i>	84 725	72 110	84 725	69 829
<i>Ing avsättning till pensioner OPF-KI</i>	1 424	-	1 424	-
Nyintjänad pension, varav:	-	9 084	-	9 084
-förmånsbestämd ålderspension	19 642	-	17 523	-
-särskild avtalspension	172	-	140	-
-efterlevandepension	21	-	21	-
-övrigt	631	-	631	-
Årets utbetalningar	-3 364	-2 660	-3 364	-2 660
Ränte- och basbeloppsuppräknig	7 140	5 441	7 140	5 441
Övrig post	-108	-92	-108	-92
Förändring löneskatt	5 780	3 123	5 271	3 123
<b>Summa avsatt till pensioner inkl löneskatt</b>	<b>116 062</b>	<b>87 006</b>	<b>113 403</b>	<b>84 725</b>
<b>Avsättning till pensioner inkl löneskatt Västra Mälardalens kommunalförbund (VMKF)</b>				
Redovisat värde vid årets början	-	2 369	775	662
Periodens förändring	-	-313	367	58
<b>Avsättning till pensioner inkl löneskatt fd. Västra Mälardalens brand och räddning (VMKF)*</b>				
Redovisat värde vid årets början	-	785	93	47
Periodens förändring	-	72	-30	90
<b>Avsatt till pensioner inkl löneskatt VMKF</b>	<b>-</b>	<b>2 913</b>	<b>1 205</b>	<b>857</b>
<b>Avsättning till pensioner inkl löneskatt Räddningstjänsten Mälardalen (RTMD)*</b>				
Redovisat värde vid årets början	2 056	-	2 056	2 369
Periodens förändring	185	-	185	-313
<b>Avsatt till pensioner inkl löneskatt RTMD</b>	<b>2 241</b>	<b>-</b>	<b>2 241</b>	<b>2 056</b>
<b>Totalt avsatt för pensioner och liknande förpliktelser</b>	<b>118 303</b>	<b>89 919</b>	<b>116 849</b>	<b>87 638</b>

**Ny fördelning i noten:** Från och med 31 augusti 2024 har noten en annan uppdelning mellan VMKF och RTMD. Det finns en differens mellan ingående värden på 543 tkr som är outredd.

**Avsättning till pensioner VMKF:** Den förmånsbestämda ålderspensionen till VMKF:s anställda finansieras separat av de nuvarande fyra medlemskommunerna. Innan år 2021 bedrevs kommunens räddningstjänst i samverkan med Arboga och Köpings kommuner i kommunalförbundet VMKF. Den gamla pensionsskulden för räddningstjänsten finansieras fortsatt därefter av ursprungsmedlemmarna. Fördelningen av avsättning och utbetalning sker i proportion till befolkningmängden i respektive medlemskommun den 1 november året före budgetåret. Övriga pensionskostnader finansieras via medlemsbidraget.

**Avsättning till pensioner RTMD:** Enligt förbundsordningen ingår inte avsättningar och utbetalningar av särskild avtalspension (SAP-R) i medlemsbidraget. Fördelningen av avsättning och utbetalning sker i proportion till befolkningmängden i respektive medlemskommun den 1 november året före budgetåret. Övriga pensionskostnader finansieras via medlemsbidraget.

\*Jämförelsetalen i koncernredovisningen i not 21 har inte justerats från den felaktighet som finns där. År 2023 eliminerades skulden till RTMD, vilka ej ingår i kommunkoncernen, men skulden till VMKF fanns kvar, trots att den ingår i kommunkoncernen.

Not 22 Övriga avsättningar Belopp i tusentals kronor (tkr)	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024 jan-dec	2023 jan-dec	2024 jan-dec	2023 jan-dec
<b>Avsatt för åtgärdande av miljöskuld</b>				
Redovisat värde vid årets början	17 132	17 462	17 132	17 462
Nya avsättningar				
Ianspråktaga avsättningar	-885	-330	-885	-330
<b>Outnyttjade belopp som återförts</b>	<b>16 247</b>	<b>17 132</b>	<b>16 247</b>	<b>17 132</b>
<b>Avsatt för nedgrävning av kraftledning</b>				
Redovisat värde vid årets början	10 000	10 000	10 000	10 000
Ianspråktaga avsättningar	-604	-	-604	-
Nya avsättningar	3 000	-	3 000	-
<b>Outnyttjade belopp som återförts</b>	<b>12 396</b>	<b>10 000</b>	<b>12 396</b>	<b>10 000</b>
<b>Övriga avsättningar (uppskjuten skatt)</b>	<b>907</b>	<b>1 301</b>	-	-
<b>Summa andra avsättningar</b>	<b>29 551</b>	<b>18 433</b>	<b>28 643</b>	<b>17 132</b>

**Avsättning för åtgärdande av miljöskuld:** I Kungsörs kommun bedrevs förr flera industrier, vilka förorenade marken. Flera års miljöutredningar har identifierat plats och omfattning av föroreningarna samt vilka åtgärder som krävs för att sanera marken. Uppskattningsvis kommer miljösaneringarna framöver att kosta 30 000-35 000 tkr. Kommunen räknar med att stå för 50 % av kostnaden och att söka statliga bidrag från Naturvårdsverket för att finansiera återstoden. Fyra områden måste åtgärdas omgående. Dessa är: Gösen 7, Borgen/Kungsör 3:1, Ekudden/Uddhagen och Åparken. Att sanera dessa fyra områden innebär uppskattningsvis en kostnad på 6 150 tkr.

Not 23 Långfristiga skulder Belopp i tusentals kronor (tkr)	KONCERNEN		KOMMUNEN	
	2024 jan-dec	2023 jan-dec	2024 jan-dec	2023 jan-dec
<b>Långfristiga skulder</b>				
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	527 221	561 837	-	-
<b>Summa långfristiga skulder</b>	<b>527 221</b>	<b>561 837</b>	-	-

<b>Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning</b>				
- Genomsnittlig ränta %	3,67	3,21		
- Genomsnittlig ränta % exklusive derivat	3,67	3,21		
- Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	1,55	1,79		
- Genomsnittlig räntebindningstid, år	1,39	1,29		
- Del av kapitalbindning mindre än 1,0 år	35,39	25,02		
- Del av räntebindning mindre än 1,0 år	47,60	53,06		
<b>Kapitalförfall andel av lån</b>				
0-1 år	35,39	25,02		
1-3 år	53,58	55,73		
3-5 år	11,03	19,25		
5-10 år	0,00	0,00		
Över 10 år	0,00	0,00		

Enligt kommunkoncernens gemensamma policy för medelförvaltning ska den genomsnittliga kapitalbindningen och räntebindningen på lånen vara mellan 1,5 år och 4, 0 år. Den del av kapitalbindningen och räntebindningen som är mindre än 1,0 år får maximalt utgöra 40 procent.

	KONCERNEN		KOMMUNEN	
<b>Not 24 Kortfristiga skulder</b>	<b>2024</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2023</b>
Belopp i tusentals kronor (tkr)	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
Leverantörsskulder	42 599	51 508	56 508	38 970
Kortfristiga skulder till bank o kreditinstitut	215 609	197 592	-	-
Moms och punktskatter	744	1 270	283	270
Personalens skatter, avgifter och avdrag	6 339	7 686	6 022	6 036
Upplupna sociala avgifter	9 059	8 842	8 227	7 944
Semesterlöneskuld	26 315	24 910	24 464	22 877
Upplupen pension individuell del	12 527	22 080	11 745	20 679
Löneskatt individuell del o utbetal pensioner	8 874	7 212	8 561	7 054
Övr upplupna kostn och förutbetalda intäkt	45 752	43 847	2 819	2 200
Övriga kortfristiga skulder	72 195	67 214	75 431	107 062
<b>SUMMA</b>	<b>440 013</b>	<b>432 161</b>	<b>194 060</b>	<b>213 092</b>
	KONCERNEN		KOMMUNEN	
<b>Not 25 Pensionsförpliktelser som ej tagits upp bland skulderna eller avsättningarna</b>	<b>2024</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2023</b>
Belopp i tusentals kronor (tkr)	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec
<b>Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl löneskatt</b>				
Ingående ansvarsförbindelse	154 659	123 614	154 659	123 614
Årets utbetalningar	-10 157	-8 996	-10 157	-8 996
Ränte- och basbeloppsuppräkning	9 967	10 226	9 967	10 226
Övrig post	2 370	-380	2 370	-380
Förändring av löneskatt	529	30 195	529	30 195

<b>Summa ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl löneskatt</b>	<b>157 368</b>	<b>154 659</b>	<b>157 368</b>	<b>154 659</b>
<b>Övriga upplysningar avseende pensioner</b>				
Aktualiseringsgrad	95%	95%	95%	95%
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	1	1	1	1
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	20	20	20	20
Antal anställda med rätt till visstidspension	0	0	0	0

	<b>KONCERNEN</b>		<b>KOMMUNEN</b>	
<b>Not 26 Övriga ansvarsförbindelser</b>	<b>2024</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2023</b>
Belopp i tusentals kronor (tkr)	<b>jan-dec</b>	<b>jan-dec</b>	<b>jan-dec</b>	<b>jan-dec</b>
<b>Borgensåtagande koncernföretag</b>				
Kungsörs Fastighets AB	159 750	159 750	159 750	159 750
Kungsörs Kommunteknik AB	450 580	450 580	450 580	450 580
Kungsörs Vatten AB	185 528	185 528	185 528	185 528
Västra Mälardalens kommunalförbund	1 606	1 742	1 606	1 742
<b>Övriga borgensförbindelser</b>				
Vafabmiljö kommunalförbund	5 565	4 947	5 565	4 947
<b>Övriga ansvarsförbindelser</b>	114	-	-	-
<b>Summa övriga ansvarsförbindelser</b>	<b>803 143</b>	<b>802 547</b>	<b>803 029</b>	<b>802 547</b>

Kungsör kommun har i juni 1995 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner och regioner som per 2024-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförpliktelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vis ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Kungsörs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2024-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 601 095 707 587 kronor och totala tillgångar till 603 916 952 803 kronor. Kungsörs kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 858 850 015 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 868 739 363 kronor.

	<b>KONCERNEN</b>		<b>KOMMUNEN</b>	
<b>Not 27 Justering för ej likviditetspåverkande poster</b>	<b>2024</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2023</b>
Belopp i tusentals kronor (tkr)	<b>jan-dec</b>	<b>jan-dec</b>	<b>jan-dec</b>	<b>jan-dec</b>
Avskrivningar	46 849		8 867	8 209
Nedskrivningar	1 037		450	17
Utrangeringar	30		-	-2 226
Gjorda avsättningar	44 354		40 970	14 324

Bidrag statlig infrastruktur	355		355	355
Aktuell skatt	2 635		-	-
<b>SUMMA</b>	<b>95 260</b>	<b>60 300</b>	<b>54 642</b>	<b>20 470</b>

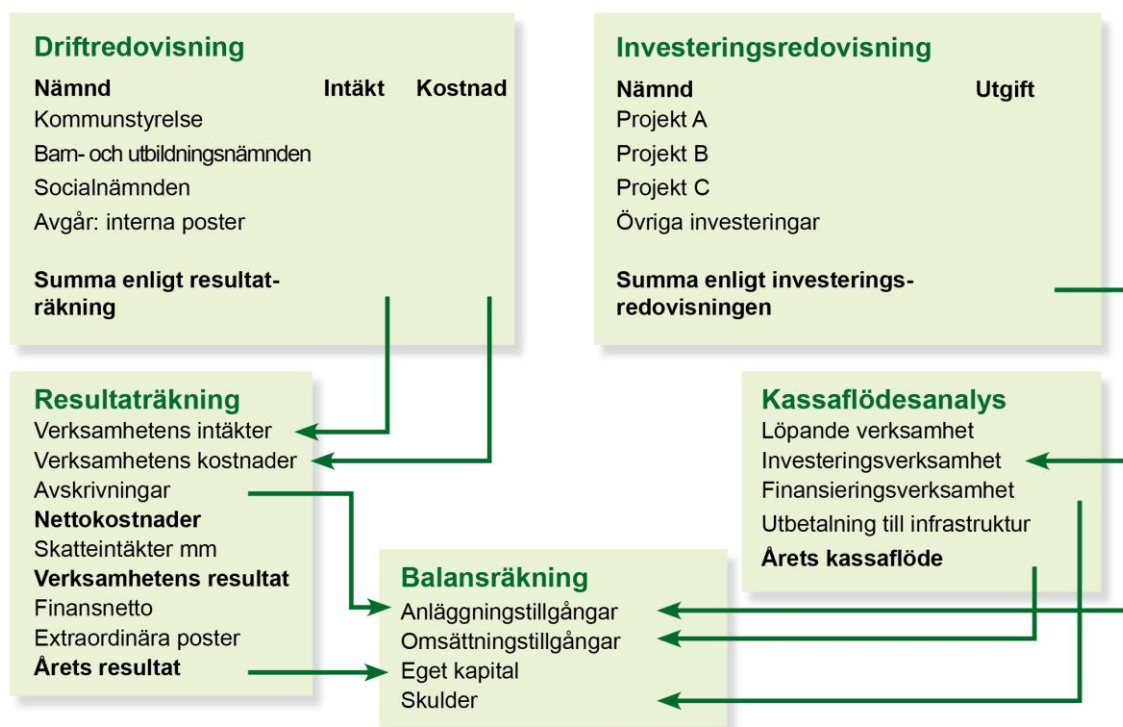
	KONCERNEN		KOMMUNEN	
<b>Not 28 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten</b>	<b>2024</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2023</b>
Belopp i tusentals kronor (tkr)	<b>jan-dec</b>	<b>jan-dec</b>	<b>jan-dec</b>	<b>jan-dec</b>
Utbetalning av avsättning för pensioner	-3 364	-2 660	-3 364	-2 660
Utbetalning av övriga avsättningar (exkl. bidrag till infrastruktur)	-1 489	-330	-884	-330
Utdelningar	-	-	-	1 625
Försäljning av mark o exploateringsomter	-	787	-	787
<b>SUMMA</b>	<b>-4 853</b>	<b>-2 203</b>	<b>-4 248</b>	<b>-578</b>

	KONCERNEN		KOMMUNEN	
<b>Not 29 Poster som redovisas i annan sektion</b>	<b>2024</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2023</b>
Belopp i tusentals kronor (tkr)	<b>jan-dec</b>	<b>jan-dec</b>	<b>jan-dec</b>	<b>jan-dec</b>
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar		787	-	787
Vinst försäljning av finansiella anläggningstillgångar		-	-	-
<b>SUMMA</b>	<b>-</b>	<b>787</b>	<b>-</b>	<b>787</b>

	KONCERNEN		KOMMUNEN	
<b>Not 30 Upplysning om kostnader för räkenskapsrevision</b>	<b>2024</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2023</b>
Belopp i tusentals kronor (tkr)	<b>jan-dec</b>	<b>jan-dec</b>	<b>jan-dec</b>	<b>jan-dec</b>
Kostnader för räkenskapsrevision	1 707	1 171	773	624
varav sakkunnigt biträde	416	400	348	348
varav arvoden förtroendevalda revisorer	233	276	233	276
Kostnader för övrig revision	370	446	227	185
varav sakkunnigt biträde	283	232	227	185
<b>Total kostnad för revision</b>	<b>1 124</b>	<b>908</b>	<b>1 000</b>	<b>809</b>

			KOMMUNEN	
Not 31 Icke uppsägningsbara operationella leasingsavtal överstigande 1 år			2024	2023
			jan-dec	jan-dec
Belopp i tusentals kronor (tkr)				
<i>Framtida minimileasavgifter förfaller enligt följande:</i>				
Inom 1 år			5 800	3540
Senare än 1 år men inom 5 år			6 642	4361
Senare än 5 år			19	-
			<b>12 461</b>	<b>7 901</b>

## Räkenskapernas samband



## Driftredovisning- och investeringsredovisning

### Kommunens driftredovisning

DRIFTREDOVISNING Kommunfullmäktiges tilldelade ramar  (belopp i tusentals kronor)	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Budget 2024 jan-dec	Just budget	Total budget 2024 jan-dec	Avv 2024 jan-dec
	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall				
	2024	2023	2024	2023	2024	2023				
	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec				
Barn- och utbildningsnämnden	51 468	45 330	-303 686	-286 423	-252 218	-241 093	-248 982	-5 311	-254 293	2 075
Socialnämnden	43 482	53 228	-333 748	-329 452	-290 266	-276 224	-277 700	-4 891	-282 591	-7 675
Kommunstyrelsen	16 905	15 505	-157 332	-148 679	-140 427	-133 174	-124 567	-3 337	-127 904	-12 523
Kommungemensamma anslag	48 946	39 356	-53 196	-56 687	-4 250	-17 332	-32 904	13 539	-19 365	15 115
<b>SUMMA verksamhetens intäkter och kostnader att jämföra med resultaträkningen</b>	<b>160 801</b>	<b>153 419</b>	<b>-847 962</b>	<b>-821 242</b>	<b>-687 161</b>	<b>-667 823</b>	<b>-684 153</b>	<b>0</b>	<b>-684 153</b>	<b>-3 008</b>
<b>Budgetförändringar i driftbudgeten</b>		ägartillskott VMMF	elevfrukost	VL-kort	Kapitalkostnad	Korr. PO	Lönerevision	Just budget		
Barn- och utbildningsnämnden					158	1 614	3 539	5 311		
Socialnämnden					176	1 762	2 953	4 891		
Kommunstyrelsen		132	150	280	1 443	498	834	3 337		
Kommungemensamma anslag		-132	-150	-280	-1 777	-3 874	-7 326	-13 539		
DRIFTREDOVISNING per verksamhet  (belopp i tusentals kronor)	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall	Budget		Total	Avv
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024		budget	2024
	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec	jan-dec		jan-dec	jan-dec
Politisk verksamhet	394	116	-10 370	-9 687	-9 976	-9 571	-10 511		-10 511	535
Infrastruktur, skydd, mm	1 808	2 774	-46 391	-47 759	-44 583	-44 985	-30 498		-30 498	-14 085
Fritid och kultur	2 467	1 776	-30 469	-28 095	-28 002	-26 319	-27 298		-27 298	-704
Pedagogisk verksamhet	50 466	43 349	-311 878	-292 960	-261 412	-249 611	-263 375		-263 375	1 963
Vård och omsorg	37 050	40 839	-326 070	-314 378	-289 020	-273 539	-278 726		-278 726	-10 294
Särskilt riktade insatser	11 120	18 288	-16 056	-23 218	-4 936	-4 930	-6 524		-6 524	1 588
Affärsverksamhet	71	18	-1 510	-1 202	-1 439	-1 184	-1 607		-1 607	168
Gemensamma verksamheter	57 425	46 259	-105 218	-103 943	-47 793	-57 684	-65 614		-65 614	17 821
<b>SUMMA verksamhetens intäkter och kostnader att jämföra med resultaträkningen</b>	<b>160 801</b>	<b>153 419</b>	<b>-847 962</b>	<b>-821 242</b>	<b>-687 161</b>	<b>-667 823</b>	<b>-684 153</b>		<b>-684 153</b>	<b>-3 008</b>

### Kommunens totala driftresultat

Verksamheterna redovisar en total negativ budgetavvikelse med -3 008 tkr jämfört med kommunfullmäktiges beslutade budget för 2024. Fördelat på verksamhetsnivå återfinns den stora negativa budgetavvikelsen under verksamheten infrastruktur och skydd, med mera, tätt följd av vård och omsorg. För de gemensamma verksamheterna finns en stor positiv budgetavvikelse.

Nedan presenteras analyser av respektive nämnds ekonomiska resultat 2024. Utfallet jämförs med budget för året, föregående års utfall samt prognosen som gjordes för årets utfall i delårsrapporten per den 31 augusti 2024. Att jämföra utfallet mot tidigare gjord prognos för året säger något om hur pass god kontroll nämnderna har haft över sin ekonomi.

## Barn- och utbildningsnämndens ekonomiska resultat

Nämnden redovisas en positiv budgetavvikelse vid årets slut på 2 075 tkr. Ekonomin i Barn- och utbildningsnämnden har påverkats av intäktsförda statsbidrag som har beviljats tidigare år och som har reglerats över balansräkningen mellan åren. Detta belopp - motsvarande 4 712 tkr - återfinns även som en jämförelsestörande post i kommunens externa resultaträkning.

Grundskoleverksamheten är den verksamhet som sticker ut när utfallet 2024 jämförs med prognosen i delårsrapporten per den 31 augusti. Utfallet blev en negativ budgetavvikelse med -4 316 tkr, men prognosen sade en positiv budgetavvikelse med 331 tkr. Orsaken är avvikande personalkostnader och ökade förbrukningskostnader. För anpassad grundskola är den positiva budgetavvikelsen betydande, men den matchas till stor del av en negativ budgetavvikelse på anpassad gymnasieskola. Prognosen för anpassad grundskola var betydligt bättre, men på grund av oförutsedda volymökningar så innebar utfallet ett lägre överskott än planerat.

Förskolan redovisar en positiv budgetavvikelse på 417 tkr. Prognosen i delårsrapporten var att avvikelsen skulle vara större. Skillnaden mot prognosen är främst hänförlig till högre kostnader för köp av förskoleplatser och högre IT-kostnader.

För SFI (svenska för invandrare) blev utfallet positivt och det beror på högre statsbidragsnivåer från Migrationsverket, vilket började gälla från och med hösten 2024. Även flyktningmottagandet redovisar ett överskott, vilket beror likaledes på högre intäkter från Migrationsverket.

Inför 2024 motsvarade nämndens effektiviseringskrav 2 procent av den totala ramen. För att effektiviseringsåtgärderna inte skulle påverka ambitionerna om att höja kvaliteten, gav fullmäktige nämnden 2 900 tkr i tillfällig ramförstärkning 2024. Dessa medel användes till personalkostnader för att underlätta den planerade omställningen inför verksamhetsår 2025.

Nämnd (tkr)	2024 januari-december			2024 prognos delårsrapport			2023 januari-december		
	Utfall	Budget	Avvik	Prognos	Budget	Avvik	Utfall	Budget	Avvik
<b>Barn och utbildning</b>									
Politisk verksamhet	659	700	41	700	700	0	673	760	87
Musikskola	850	887	37	682	887	205	997	1 090	93
Fritidsgårdar	2 059	1 714	-345	2 114	1 714	-400	2 301	2 221	-80
Förskola	54 549	54 966	417	53 997	54 966	969	52 587	52 608	21
Pedagogisk omsorg	1 513	1 336	-177	1 486	1 336	-150	1 375	1 269	-106
Öppen fritidsverksamhet	811	438	-373	408	438	30	646	432	-214
Fritidshem	5 274	5 079	-195	5 955	5 079	-876	5 154	3 593	-1 561
Förskoleklass	3 585	3 601	16	3 447	3 601	154	3 094	4 341	1 247
Grundskola	112 316	107 999	-4 316	107 668	107 999	331	101 461	96 352	-5 109
Anpassad grundskola	16 321	19 565	3 244	15 171	19 565	4 394	13 281	16 024	2 743
Gymnasieutbildning	41 783	44 576	2 794	42 466	44 576	2 110	42 403	44 591	2 188
Anpassad gymnasieskola	6 657	3 140	-3 517	6 400	3 140	-3 260	7 038	6 000	-1 038
Vuxenutbildning	5 034	5 463	429	5 339	5 463	124	6 340	6 536	196
Gymnasial vuxenutbildning	-937	1 513	2 450	-846	1 513	2 359	1 349	1 086	-263
Särvux	60	104	44	104	104	0	119	104	-15
SFI	1 582	2 589	1 007	2 489	2 589	100	2 948	3 185	237
Flyktningmottagande	101	623	522	623	623	0	-676	284	960
<b>Totalt Barn- och utbildning</b>	<b>252 218</b>	<b>254 293</b>	<b>2 075</b>	<b>248 203</b>	<b>254 293</b>	<b>6 090</b>	<b>241 090</b>	<b>240 476</b>	<b>-614</b>

## Socialnämndens ekonomiska resultat

Socialnämnden har en negativ budgetavvikelse för året på -7 675 tkr. Det beror till stor del på grund av ökade behov och flera brukare inom hemtjänsten. Differensen jämfört med delårsrapportens prognos, som var sämre, är hänförlig till vidtagna åtgärder som har minskat vikariekostnaderna. För att få ner kostnaderna inom hemtjänsten och klara av den stora ökningen av antal insatser och framtida behov så gav nämnden förvaltningen i uppdrag att se över befintliga rutiner inom hemtjänsten.

För LSS/LASS finns en betydande budgetavvikelsen med 2 127 tkr som är hänförlig till avslutade placeringar. Individ- och familjeomsorgen har en negativ budgetavvikelse med -1 839 tkr, som är hänförlig till en markant ökning av placerade barn. Även ekonomiskt bistånd har en hög budgetavvikelse och kostnaderna för verksamheten har ökat kraftigt jämfört med 2023. De höga kostnaderna förklaras av ett större inflöde av klienter, som åter är i behov av försörjningsstöd, men som tidigare klarat av sin självförsörjning på egen hand under en period.

Flyktningmottagandets budgetavvikelse på -1 290 tkr förklaras av att nämnden inte får ersättning från Migrationsverket som täcker kommunens kostnader för placeringar på HVB (hem för vård eller boende). Färre åtgärdsanställningar (en lönebidragsform) påverkar arbetsmarknadsåtgärderna positivt, då kostnaderna är lägre än budgeterat.

Nämnd (tkr)	2024 januari-december			2024 prognos delårsrapport			2023 januari-december		
	Utfall	Budget	Avvik	Prognos	Budget	Avvik	Utfall	Budget	Avvik
<b>Socialförvaltningen</b>									
Politisk verksamhet	817	809	-8	809	809	0	793	780	-13
Miljö- och hälsa	109	108	-1	108	108	0	129	106	-23
Vård och omsorg om äldre	108 828	101 791	-7 037	108 491	101 791	-6 700	102 943	98 523	-4 420
Insatser LSS/LASS	78 638	80 765	2 127	80 065	80 765	700	79 556	79 070	-486
Insatser ej LSS/LASS	7 181	7 243	62	7 243	7 243	0	6 764	7 121	357
Färdtjänst	1 729	2 180	451	2 180	2 180	0	1 757	1 894	137
Gemensamt vård och omsorg	25 766	25 394	-372	25 394	25 394	0	21 371	24 173	2 802
Individ och familjevård	42 094	40 255	-1 839	42 055	40 255	-1 800	39 078	38 022	-1 056
Ekonomiskt bistånd	14 945	12 113	-2 832	14 413	12 113	-2 300	12 067	11 908	-159
Flyktningmottagande	-30	-1 320	-1 290	280	-1 320	-1 600	-1 477	-1 811	-334
Arbetsmarknadsåtgärder	4 924	7 221	2 297	6 821	7 221	400	7 296	7 568	272
Förvaltningsledning	5 265	6 032	767	4 732	6 032	1 300	5 947	6 310	363
<b>Totalt Socialförvaltningen</b>	<b>290 266</b>	<b>282 591</b>	<b>-7 675</b>	<b>292 591</b>	<b>282 591</b>	<b>-10 000</b>	<b>276 224</b>	<b>273 664</b>	<b>-2 560</b>

## Kommunstyrelsens ekonomiska resultat

Kommunstyrelsen redovisar en negativ budgetavvikelse vid året slut på totalt -12 523 tkr. Mark och exploatering presenterar den största negativa budgetavvikelsen bland kommunstyrelsens verksamheter med -9 222 tkr. Kommunfullmäktige beslutade inför 2024 att försäljningsintäkter motsvarande 6 400 tkr avseende tomter på Runnabäcken 2 skulle budgeteras i kommunstyrelsens budgetram, för att sänka de generella besparingskraven på samtliga verksamheter i kommunen. Inga tomter såldes på Runnabäcken 2 så de budgeterade intäkterna medför ett motsvarande budgetunderskott. Dessutom har Vattenfall höjt den uppskattade

kostnaden för nedgrävningen av kraftledningen på Runnabäcken 2 med 3 000 tkr, vilket ökar avsättningen i kommunen.

Inom verksamheten infrastruktur och skydd, med mera finns högre kostnader för snöröjning jämfört med budget motsvarande -2 687 tkr, kostnader för sanering efter ett dieselläckage i gästhamnen med -150 tkr och högre kostnader för räddningstjänst med -330 tkr. Det är även så att KKTAB har fakturerat kommunstyrelsen för ökade pensionskostnader, fördelat på verksamheterna park, gata, och så vidare, medan kommunstyrelseförvaltningen har budgeterat tillskottet från kommunfullmäktige för ändamålet under gemensam verksamhet.

Öförutsedda kostnader dök upp i slutet av året då en ansvarsutredning beställd av Köpings kommun, ålade Kungsörs kommun att betala -604 tkr för sanering av förorenad mark. Räddningstjänsten har övat med PFAS-skum i släckningsmedlet så långt tillbaka som 1985 och under en period så var det VMKF som bedrev räddningstjänst gemensamt för Köping, Arboga och Kungsör. Ansvarsutredningen har därför konstaterat att fördelningen av ansvaret - och därmed kostnaden för sanering av den förorenade marken - baseras på vem som ansvarade för räddningstjänsten när föroreningarna orsakades. Kostnaderna fördelas mellan Köpings kommun och medlemmarna i det gamla räddningsförbundet VMKF.

Budgetavvikelsen för kultur- och fritidsverksamheten härrör från förvärvet av Kungsudden. Kostnader för takreovering, larm, köksutrustning, övervakning skadedjur och nedskrivning av inventarier på sammanlagt -768 tkr belastar kommunstyrelsen. Inget tillskott har tilldelats kommunstyrelsen för att täcka driftskostnaderna för Kungsudden.

Nämnd (tkr)	2024 januari-december			2024 prognos delårsrapport			2023 januari-december		
	Utfall	Budget	Avvik	Prognos	Budget	Avvik	Utfall	Budget	Avvik
<b>Kommunstyrelsen</b>									
Politisk verksamhet	7 535	7 868	333	7 784	7 868	84	7 226	7 281	55
Infrastruktur o skydd	39 097	34 553	-4 544	35 263	34 553	-710	31 743	31 560	-183
Kultur- och fritid	25 296	24 894	-402	24 936	24 894	-42	23 300	23 769	469
Kommunikationer	1 439	1 607	168	1 426	1 607	181	1 039	1 038	-1
Gemensam verksamhet	39 518	40 504	986	40 065	40 504	439	37 970	42 239	4 269
Serviceenheten	24 323	24 481	158	24 331	24 481	150	22 484	23 215	731
Mark- och exploatering	3 219	-6 003	-9 222	3 146	-6 003	-9 149	9 412	-11 999	-21 411
<b>Totalt Kommunstyrelsen</b>	<b>140 427</b>	<b>127 904</b>	<b>-12 523</b>	<b>136 951</b>	<b>127 904</b>	<b>-9 047</b>	<b>133 174</b>	<b>117 103</b>	<b>-16 071</b>

## Kommungemensamma anslag

Från kommungemensamma anslag fördelas budgetmedel för att kompensera för lönerrevision och aktivering av investeringar. Kommunstyrelsen tar stundtals beslut om tillskott till förvaltningarna i form av enskilda satsningar. Det gör att budgeten förändras radikalt löpande under året.

Skälen för överskottet är flera. En är att lönepotten, som ska kompensera för ökade kostnader till följd av den årliga lönerrevisionen, var uppräknad med en högre procentsats i budgeten än vad utfallet blev av lönerrevisionen. Lönepottens överskott uppgick till slut till 6 318 tkr vid årets slut. Kommunstyrelsens medel till förfogande redovisar ett överskott vid årets slut på 2 752 tkr.

Pensionskostnaderna överskrider budgeten med -4 626 tkr. Personalförsäkringarna i form av kollektivavtalade försäkringar för samtliga anställda, julklappar åt alla anställda och interna kapitalintäkter på aktiverade investeringar förklarar resten av överskottet.

Nämnd (tkr)	2024 januari-december			2024 prognos delårsrapport			2023 januari-december		
	Utfall	Budget	Avvik	Prognos	Budget	Avvik	Utfall	Budget	Avvik
Gemensamma anslag	4 250	19 365	15 115	10 040	19 647	9 607	17 334	24 717	7 383

## Kommunkoncernens investeringar

Kommunkoncernen har investerat för totalt 61 118 tkr under året (Kungsörs andel). Av de kommunala företagens investeringar, har inga som kommunfullmäktige har tagit ställning till färdigställts under året. En pågående sådan investering i KKTAB är att bygga en ny ridanläggning i Klämsbo. Investeringsprojektet hade en budget på ca. 30 000 tkr. Under projektets gång har inriktningen ändrats och det har föranlett en paus av projektet. Nytt förslag på investeringsbeslut kommer att behandlas i ärende under våren 2025.

I Kungsörs fastighets AB (KFAB) har investeringarna bestått av reinvesteringar. Fönsterbyte på Drottninggatan 4, takbyte på Karlavägen 37, byte av fjärrvärmenet på Bågen och Häggen 2 och byte av fjärrvärmecentral på Bågen.

I Kungsörs kommuteknik AB (KKTAB) har investeringar skett i fastigheter motsvarande 5 467 tkr, varav 1 430 tkr härrör till akuta och oförutsedda händelser samt åtgärder enligt myndighetsbesiktningar. Budgeten för fastighetsinvesteringar var 5 748 tkr högre, men på grund av senareläggning av projekt, bland annat konstgräsplan, så förbrukades inte budgeten. I Klämsbo ridskola har det investerats 1 309 tkr. Förslag på fortsättningen för ridskolans investering ska behandlas under våren 2025. Fordon till den gemensamma fordonsflottan i kommunkoncernen har införskaffats för 3 564 tkr. Det har också köpts in beredskapsutrustning och en kompaktraktor för 717 tkr sammanlagt.

Stora budgetavvikelse återfinns för Kungsörs Vatten AB (KVAB) och Västra Mälardalens kommunalförbund (VMKF). För KVAB förklaras den stora avvikelsen med att det inte har funnits resurser under 2024 för att förbruka hela investeringsbudgeten. För KVAB finns numera en långsiktig investeringsplan som prioriterar uppbyggnad av ledningsnätet. KVAB har lagt mycket resurser på det nya reningsverket och olika exploateringsprojekt under en period, vilket har gjort att reinvestering i ledningsnätet har fått stå tillbaka. Till det nybildade gemensamma VA-driftbolaget mellan Arboga och Kungsörs kommuner har bemanningen successivt stärkts upp under året och resurserna för att hantera det fortsatta underhållet av ledningsnätet är bättre än när Arboga och Kungsör hade helt egen drift var för sig.

För VMKF:s del handlar avvikelsen om medlemskommunernas ekonomiska läge, som har medfört en lägre investeringstakt med färre enheter och billigare enheter. Kommunerna har behållit färdigavskrivna enheter efter att leasingavtalen har gått ut och även valt att inte återinvestera i exempelvis kopiatorer med mera.

<b>Kommunkoncernens investeringar</b> tusentals kronor	<b>Utfall jan-dec</b> <b>2024</b>	<b>Budget</b> <b>År2024</b>	<b>Avv.</b> <b>År2024</b>	
Barn och utbildningsnämnden	-2 630	-2 500	-130	
Socialnämnden	-1 714	-1 580	-134	
Kommunstyrelseförvaltningen	-14 194	-15 324	1 130	
<b>Summa kommunala förvaltningars investeringar</b>	<b>-18 538</b>	<b>-19 404</b>	<b>866</b>	
<b>Koncernföretag</b>	<b>Ägar- andel i %</b>	<b>Utfall jan-dec</b>	<b>Budget År2024</b>	<b>Avv. År2024</b>
Kungsörs Kommunteknik AB	100	-11 057	-19 959	8 902
Kungsörs Fastighets AB	100	-15 119	-13 432	-1 687
Kungsörs Vatten AB	100	-12 211	-28 020	15 809
Västra Mälardalens myndighetsförbund	40	-319	-515	196
Kungsörs Grus AB	25	-105		-105
Västra Mälardalens kommunalförbund	15	-27 200	-38 323	11 123
<b>Kommunens andel av företagens investeringar</b>		<b>-42 580</b>	<b>-67 308</b>	<b>24 728</b>
<b>Totalt kommunkoncernens investeringar</b>		<b>-61 118</b>	<b>-86 712</b>	<b>25 594</b>
varav skattefinansierad verksamhet		-33 762	-45 260	11 498
varav affärsverksamhet (taxor/hyror)		-27 357	-41 452	14 095
<i>Varav inv av principiell betydelse för kommunen som har avslutats under året</i>	Budget totalt	Utfall jan-aug	Prognos totalt	Avslut
	0	0	0	

## Kommunens investeringar

INVESTERINGSREDOVISNING Färdigställda investeringar kommunen (belopp i tusentals kronor)	TOTALUTGIFT			Varav: årets investeringar		
	Total budget	Ack. utfall	Återstår	Budget År 2024	Utfall 2024	Återstår
<b>S:a färdigställda investeringar</b>	<b>-15 574</b>	<b>-17 819</b>	<b>-2 245</b>	<b>-15 420</b>	<b>-17 202</b>	<b>-1 782</b>
<b>Kommunstyrelsen, varav</b>	<b>-11 494</b>	<b>-13 475</b>	<b>-1 981</b>	<b>-11 340</b>	<b>-12 858</b>	<b>-1 518</b>
gemensam verksamhet	-485	-326	159	-485	-326	159
gator, vägar, parker	-7 412	-6 585	827	-7 412	-6 163	1 249
spår och leder	-113	0	113	-113	0	113
hundlekgård Valskog	-140	-150	-10	-150	-140	10
cykelväg Torpa/Kungsör	-2 544	-2 320	224	-2 380	-2 156	224
elljusspår Valskog		-1 620	-1 620		-1 620	-1 620
förvärv av Kungsudden		-1 750	-1 750		-1 750	-1 750
p-platser Skillingeuddsbadet	-800	-724	76	-800	-703	97
<b>Barn- och utbildningsnämnden, varav</b>	<b>-2 500</b>	<b>-2 630</b>	<b>-130</b>	<b>-2 500</b>	<b>-2 630</b>	<b>-130</b>
förskoleverksamhet	-500	-438	62	-500	-438	62
grundskoleverksamhet	-1 750	-1 942	-192	-1 750	-1 942	-192
gymnasieverksamhet	-250	-250	0	-250	-250	0
<b>Socialnämnden, varav</b>	<b>-1 580</b>	<b>-1 714</b>	<b>-134</b>	<b>-1 580</b>	<b>-1 714</b>	<b>-134</b>
övergripande investeringar	-610	-541	69	-610	-541	69
individ- och familjeomsorg	-100	-87	13	-100	-87	13
vård och omsorg	-870	-1 086	-216	-870	-1 086	-216
<b>Pågående projekt kommunen</b>	<b>Total budget</b>	<b>Beräknad totalutgift</b>	<b>Återstår</b>	<b>Budget År 2024</b>	<b>Utfall jan-aug</b>	<b>Återstår</b>
<b>S:a pågående projekt</b>	<b>-25 114</b>	<b>-24 442</b>	<b>672</b>	<b>-3 984</b>	<b>-1 336</b>	<b>2 648</b>
<b>Kommunstyrelsen, varav</b>	<b>-25 114</b>	<b>-24 442</b>	<b>672</b>	<b>-3 984</b>	<b>-1 336</b>	<b>2 648</b>
Runnabäcken 2 (KS 2022/153)	-23 914	-23 962	-48	-2 784	-856	1 928
Tallåsg (KS 2024/175)	-1 200	-475	725	-1 200	-475	725
väg parkering Valskog (KS 2024/342)		-5	-5		-5	-5
<b>SUMMA investeringar exkl. finansiell leasing och gåvor</b>	<b>-40 688</b>	<b>-42 261</b>	<b>-1 573</b>	<b>-19 404</b>	<b>-18 538</b>	<b>866</b>

Den negativa budgetavvikelsen för årets avslutade investeringsprojekt på -1 782 tkr vägs upp av den positiva budgetavvikelsen för pågående projekt på 2 648 tkr. Den totala budgetavvikelsen för årets investeringar blir därmed positiv med 866 tkr. Det stora budgetavvikelserna beskrivs kortfattat i det här avsnittet. För detaljerade beskrivningar hänvisas till nämndernas verksamhetsberättelser.

Budgetavvikelsen avseende gator, vägar, parker på 1 249 tkr är i huvudsak hänförlig till tre investeringsprojekt. Det första är 762 tkr i lägre utgifter för vägrenovering i samband med vatten och avloppsarbeten. Det avser 164 tkr i lägre utgifter för gång/cykelväg Runnavägen-Ågatan.

Det tredje avser den årliga investeringsbudgeten på 250 tkr för trafikåtgärder tätort som inte har ianspråktagits alls 2024.

Inköpet av Kungsudden från Hembygdsföreningen, vilken beslutades under året (KS 2024/118), fanns inte budgeterad. I investeringsbeloppet ingår köpet av den anrika kulturbyggnaden, hela fastigheten och inventarier. Utbytet av belysningsstolparna på motionsspåret i Valskog var en akutåtgärd och som beslutades under året (KS 2024/215).

En slutredovisning avseende exploateringsprojektet Runnabäcken 2 har avrapporterats för kommunstyrelsen (KS 2022/153). Investeringen är inte färdig men på grund av att ingen försäljning av tomter het skett eller byggnation har påbörjats har kommunstyrelsen pausat investeringen tills vidare. Det som återstår är toppning av asfalt, kantsten, marksten och grönytearbeten. Det handlar med andra ord om den omkringliggande infrastrukturen, som lämpligen färdigställs när byggnationerna av bostäder har färdigställts. Den totala investeringsutgiften redovisar en liten budgetavvikelse på -48 tkr.

Den 17 juni 2024 § 127 föreslog kommunstyrelsen kommunfullmäktige att avsätta 1 200 tkr till att ta fram ett förslag på hur nya Tallåsgården ska uppföras och vad den ska innehålla baserat på genomförda utredningar. Kommundirektören fick uppgiften att inleda en förstudie och gav i uppdrag åt socialchefen att upphandla en utredning, vilket ska presenteras i februari 2025 för en parlamentarisk styrgrupp och därefter ska projektets fortsättning beslutas på kommunstyrelsen i mars.